

Meerjaren Ontwikkelings Programma 2005 - 2009

In het kader van het Grotestedenbeleid

Inhoudsopgave

Preambule		5
Algemene Inleiding		7
Deel 1:	Wat is er in 2004	9
Hoofdstuk 1	Emmen in beeld	9
	1.1 Ruimtelijk	9
	1.2 Sociaal	9
	1.3 Emmens beleid	10
	1.4 Status ISV / GSB	11
	1.5 Samenwerking	11
	1.6 Overleg	13
Deel 2:	Wat willen we in 2020	15
Hoofdstuk 2	Emmen nader bezien	15
	2.1 Emmense ambitie	15
	2.2 Positionering	15
Deel 3:	Wat doen we tot 2010	17
Hoofdstuk 3	MOP 2005-2009	17
	3.1 Inleiding	17
	3.2 Emmen sterk-zwak en kansen-bedreigingen	17
Hoofdstuk 4	Benadering Brede DoelUitkeringen (BDU's)	19
	4.1 Benadering	19
	4.2 Emmense speerpunten per BDU	19
	4.3 De keten	19
	4.4 Uitgestelde onderdelen	19
Hoofdstuk 5	De BDU's	21
	5.1 Sociaal / veiligheid / inburgering	21
	5.2 Fysiek	24
	5.3 Economie (incl. bereikbaarheid)	27
Hoofdstuk 6	Financiën	29
	6.1 Relatie MOP - Programmabegroting	29
	6.2 Overzicht	30
Hoofdstuk 7	Toelichting Brede DoelUitkeringen	31
	7.1 Sociaal	31
	7.2 Fysiek	37
	7.3 Economie	46

Preambule

Dit MeerjarenOntwikkelingsProgramma voor de periode 2005-2009 brengt de intenties van het Rijk en de gemeente Emmen samen.

In dit document worden de gezamenlijke afspraken vastgelegd om het Grotestedenbeleid vorm te geven en de problematiek van de gemeente Emmen integraal, programmatisch en projectmatig aan te pakken.

De doelen en financiële kaders worden in dit MOP aangegeven

(zie deel 3), zoals deze onder de huidige conjuncturele omstandigheden zijn aangegeven en begroot.

Bij de Mid-Term-Review in 2007 zal een heroverweging moeten plaatsvinden om dit MOP bij te stellen aan de dan ontstane financiële mogelijkheden, gericht op de ambities zoals verwoord in de Strategienota 2020.

Het MOP is op het verzoek van het Rijk, kort en bondig gehouden.

Algemene inleiding

Het Rijk

“De kracht van de stad”. Onder deze titel heeft het Rijk de noodzaak en de uitwerking van het stelsel Grotestedenbeleid 2005-2009 aangegeven.

Meer dan ooit bestaat het besef dat de (hardnekkig gebleken) problematiek van de grote stad in gezamenlijkheid (Rijk, Provincie, Participanten en Gemeente) dient te worden opgepakt. Strakke bureaucratische kaders passen daar niet bij.

Het Rijk heeft een aantal outcomedoelstellingen voor GSB III geformuleerd waarover afspraken gemaakt moeten worden. De te realiseren maatschappelijke opgaven zijn:

- Het verbeteren van de veiligheid en het doen afnemen van criminaliteit
- Het verbeteren van de fysieke en sociale leefomgeving schoon, heel, veilig en het bevorderen van duurzaamheid
- Verbeteren en in stand houden van de sociale kwaliteit van de samenleving, door versterking van integratie, participatie en het vergroten van de zelfredzaamheid
- Het (opnieuw) binden van de midden en hogere inkomens aan de stad
- Het vergroten van de economische groei

Emmen

Het Emmense bestuur heeft een duidelijke koers aangegeven in de Strategienota 2020, uitgewerkt in de kadernota GSB (looptijd tot 2010) en het collegeprogramma tot 2006.

Het doel is om te komen tot een “complete stad”, een stad die veilig is en die in alle opzichten voldoet aan de (steeds hogere) eisen die bewoners, bedrijven en instellingen, bezoekers en recreanten aan een stad stellen.

Een economisch vitale stad, met hoogwaardige vestigingslocaties en hechte samenhang, die werk biedt aan wie dat zoekt.

Kortom, een stad die kansen biedt aan haar burgers en waar het prettig is om te wonen en te werken.

Op basis van deze Emmense ambities zal aangegeven worden op welke onderdelen afspraken gemaakt gaan worden over de prestaties met het Rijk, zowel op de outputdoelstellingen als op de open doelstellingen die het specifieke karakter van Emmen weergeven. De beoogde resultaten zijn middels basis-, maat- en stadsspecifieke indicatoren weergegeven.

Leeswijzer

Deze verantwoording valt in 3 delen uiteen, te weten:

Deel 1: Wat is er in 2004

De startsituatie van Emmen wordt beschreven zowel op het inhoudelijke vlak als ook op het beleidsniveau.

Deel 2: Wat willen we in 2020

Hierin worden de ambities en doelen aangegeven die op basis van de uitgezeten koers in 2020 bereikt zouden moeten zijn.

Deel 3: Wat doen we tot 2010

Aangegeven wordt wat de doelen zijn en wat we op basis van de financiële mogelijkheden kunnen presteren. Dit betreft de afspraken die gemaakt worden in het kader van het grotestedenbeleid. De prestaties die geleverd zullen worden, zijn vastgelegd in het MeerjarenOntwikkelingsProgramma 2005-2009, waarbij de huidige situatie uitgangspunt is.

In dit MOP worden de maatregelen benoemd om de gesignaleerde maatschappelijke problemen op te lossen. Ten slotte worden deze in verband gebracht met de outputdoelstellingen en indicatoren zoals deze door het Rijk worden aangegeven en wordt het financiële inzicht gegeven.

De nadere uitleg wordt gegeven in hoofdstuk 7 “Toelichting Brede DoelUitkeringen”.

Deel 1: Wat is er in 2004

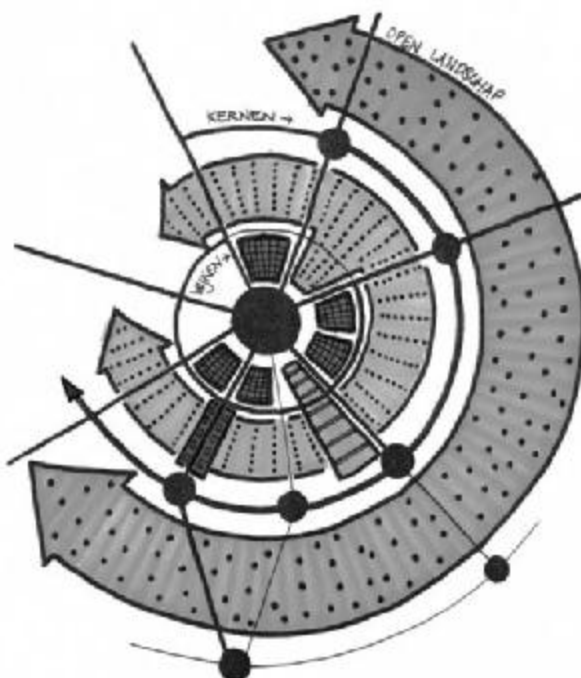
1. Emmen in beeld

Een complete stad, die heel, veilig en schoon is en volop kansen biedt zijn de voornaamste doelstellingen van het te voeren beleid tot 2010.

Het beleid van de gemeente Emmen is geformuleerd in de Strategienota 2020 en de daaruit volgende notities, zoals de Kadernota GSB tot 2010 en het collegeprogramma tot 2006. Het voorgenomen en het in uitvoering zijnde beleid is in steek voor de aanpak van de Emmense maatschappelijke problemen.

1.1 Ruimtelijk

Emmen telt ruim 108.000 inwoners en is daarmee de grootste gemeente van Drenthe en de tweede stad van Noord-Nederland. Emmen huisvest de omvangrijkste industrieconcentratie en het grootste areaal glastuinbouw van het Noorden. Met al haar voorzieningen is de gemeente Emmen de spil van regio Zuidoost-Drenthe, zuidelijk Groningen en het grensgebied met Duitsland, een gebied met meer dan een kwart miljoen inwoners. Deze

Ruimtelijke structuur gemeente Emmen

mensen komen in Emmen werken, winkelen of studeren. De regio Emmen kan worden beschouwd als een stadsgewest, gesitueerd op een uitloper van de Hondsrug, waarbij de kern Emmen als regionaal centrum het zwaartepunt is. Vanuit een ruimtelijke hiërarchische structuur wordt dit zwaartepunt ondersteund door een aantal omliggende dorpen. In het veengebied ten oosten en zuiden van de kern een aantal relatief jonge satellietdorpen en ten noorden en westen van de kern een aantal historische zanddorpen. Het verbindende buitengebied kent een overwegend agrarische betekenis. De hiërarchische structuur is binnen het gemeentelijke beleid vormgegeven door middel van een categorisering van de verschillende kernen.

Bij de explosieve ontwikkeling van de stad Emmen sinds het begin van de jaren '50, is gekozen voor een open en groene stad. Dat was een volstrekt logische keuze, omdat op die manier de vele laagopgeleide ex-veenarbeiders bereid waren vanuit de veenkolonieën naar de stad te verhuizen. De oudere wijken van Emmen zijn dan ook in hoge mate toegesneden op deze bevolkingsgroep: grote aantallen zeer rationele en goedkope eengezinswoningen in een bijzondere stedenbouwkundige opzet.

1.2 Sociaal

De sociaal-economische positie van Emmen is niet sterk. De bruto en netto arbeidsparticipatiegraden geven aan dat de positie van Emmen achterloopt ten opzichte van de provincie en die van Nederland als geheel.

De arbeidsparticipatie ligt in Emmen globaal 4% lager dan het landelijke niveau, fors is hierbij het verschil tussen mannen en vrouwen namelijk 31%.

Dit is ook zichtbaar in het hoge percentage uitkeringsgerechtigden als gevolg van werkloosheid of arbeidsongeschiktheid. Daarnaast kent Emmen een groot aantal mensen dat werkzaam is via de instrumentaria werkvoorzieningschap en de gecontinueerde WW/ID-regelingen.

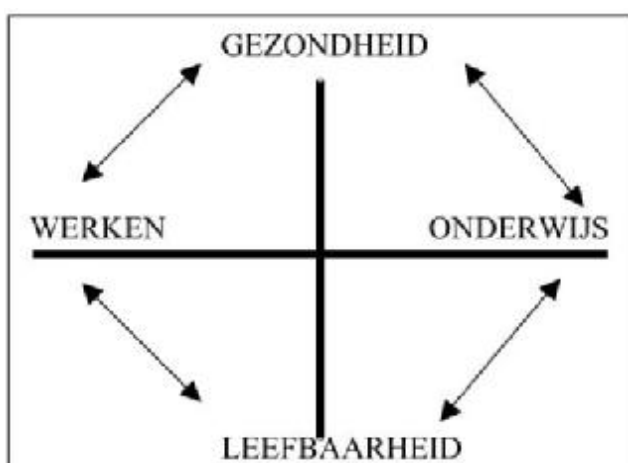
De mismatch tussen vraag en aanbod uit zich in een grote beschikbaarheid van mensen met een laag opleidingsniveau, terwijl de vraag naar hogere opleidingskwalificaties groeiende is in de gemeente Emmen.

De wijkproblematiek is één van de criteria om Emmen toe te laten tot het Grotestedenbeleid. Concentratie van werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, relatief laag opleidingsniveau en een laag gemiddeld inkomen zijn de wezenlijke problemen van de wijk en stad.

Benadering

Het lokale sociale beleid richt zich op de vier assen: gezondheid, werken, onderwijs en leefbaarheid. De strategie van Emmen is gericht op het doorbreken van de vanuit het verleden opgebouwde achterstanden. Om de doorbraak te maken worden maatregelen genomen zoals voor- en vroegschoolse educatie, programma's in het kader van GOA, scholings- en leerwerktrajecten, sociale activering, gesubsidieerde arbeid, diversificatie in werkgelegenheid en de versterking van de sociale infrastructuur.

Lokaal sociaal beleid richt zich op de 4-assen

1.3 Emmens beleid

Strategienota 2020

In deze nota zijn de ambities tot 2020 geformuleerd. Deze kunnen onderscheiden worden in twee hoofdambities te weten:

- Emmen kiest voor modernisering als industriestad en voor diversificatie van de economie
- Emmen kiest voor modernisering van de woningvoorraad en voor het aantrekkelijker maken van de woonomgeving

Bij de samenstelling van het MOP tot 2010 zullen afwegingen gemaakt moeten worden. Deze worden getoetst aan de eerste hoofddoelstelling zoals deze is verwoord in de Strategienota:

“De ambitie tot 2020 is het versterken van de economische structuur door aansluiten, modernisering en diversificatie op basis van het Kompas van het Noorden”.

Het Kompas van het Noorden is hierbij de leidraad. Het gaat over de toevoeging van 43.000 arbeidsplaatsen voor Noord Nederland, waarvan de gemeente Emmen 7500 extra arbeidsplaatsen wil creëren boven de autonome groei.

Kadernota GSB 2010

Deze nota geeft een verdere concretisering van de doelen zoals gesteld in de Strategienota 2020.

Via de methodiek van programmatisch werken is tot een integrale uitwerking van het beleid gekomen welke uitmondt in een concreet uitvoeringsprogramma, waarbij projectmatig werken een prominente plaats inneemt.

De hiervoor aangegeven methodiek heeft geleid tot het ontwerpen (in Doelen Inspanningen Netwerken / Middelen) van, in eerste instantie zeven, en in 2003 (uitgebreid met integrale veiligheid) 8 programmalijnen. Deze zijn:

Programmalijn 1 Kansrijke bedrijfssectoren

Het versterken van de Emmense economie door het stimuleren van nieuwe bedrijvigheid in de sectoren: moderne industrie, land- en tuinbouw, distributieplus (VAL), dienstensector (met nadruk op zorgdiensten en kennisintensieve dienstverlening), toerisme en recreatie.

Programmalijn 2 Arbeidsmarkt

Het vergroten van de arbeidsparticipatie (57%) naar het landelijke niveau (62%) door het (re)integreren van groepen in de samenleving die (nog) niet deelnemen aan de arbeidsmarkt alsmede het terugbrengen van de werkloosheid (9,3%) naar het landelijke niveau (6,3%) door het goed op elkaar afstemmen van de vraag van werkgevers en het aanbod van werknemers.

Programmalijn 3 Bedrijventerrein

Het bieden van een duurzame, aantrekkelijke en concurrerende bedrijfsomgeving aan nieuwe en gevestigde bedrijven.

Programmalijn 4 Woon- en leefklimaat

Het behouden en versterken van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat, op het gebied van woningvoorraad, omgevingskwaliteit, duurzaam veilig, dorps- en wijkvoorzieningen en bereikbaarheid.

Programmalijn 5 Vitale stedelijke en regionale positie

Het behouden en versterken van de vitale stedelijke en regionale positie, op het gebied van winkelen, wonen, werken, ondernemen, cultuur en recreëren.

Programmalijn 6 Externe bereikbaarheid

Het aansluiten van Emmen op (inter-)nationale vervoersassen, zowel over de weg, per spoor, als digitaal.

Programmalijn 7 Scholing en arbeidsmarkt

Het inrichten van scholing op de toekomstige vraag van de arbeidsmarkt door ketenaanpak en vergroten van het onderwijsaanbod.

Ketenaanpak: kinderen, jongeren en volwassenen aanmoedigen deel te (blijven) nemen aan scholing en opleiding. Vergroten onderwijsaanbod: aanmoedigen van (nieuwe) instellingen voor hoger en wetenschappelijk onderwijs om zich te vestigen in de gemeente Emmen; dit met het doel scholieren en studenten op te leiden tot hoogwaardige arbeidskrachten voor Emmen, aansluitend bij de toekomstige vraag van de arbeidsmarkt.

Programmalijn 8 Integrale veiligheid

Dit programma is nog niet vastgesteld.

De uitwerking binnen deze programmalijn kent 3 thema's t.w.: sociale-, fysieke- en verkeersveiligheid.

College programma 2003 - 2006

Dit programma, geënt op de Strategienota 2020 en Kadernota GSB, is leidraad geweest voor het benoemen van concrete plannen en acties in het uitvoeringsprogramma. Samen met de Kadernota is het de basis voor de opbouw van de programmabegroting. Hiermede wordt het duale stelsel verankerd in het Emmense denken en handelen.

1.4 Status ISV / GSB

Partiële status

In de eerste GSB-ronde werd aan Emmen een partiële status toegekend op basis van de toenmalige criteria. De volledige status werd verkregen ten aanzien van het ISV en een gedeeltelijke status met betrekking tot de sociale pijler.

Volledige status

De maatschappelijke ontwikkelingen vroegen om een heroverweging over de status van de aangesloten G4 (Rotterdam, Amsterdam, Utrecht en Den Haag) + G21 (overige 100.000+ gemeenten) + G5 (partiële gemeenten). In 2003 werd besloten tot een eenduidige benadering en kreeg Emmen de volledige status.

GSB2

Met behulp van de aanvullende middelen voor het overgangsjaar 2004 is door de gemeente ingezet op een voortzetting van de GSB-convenantperiode 2000-2003 (op basis van de partiële status) met dien verstande dat met betrekking tot de resultaatafspraken enkele aanpassingen door het Rijk zijn aangebracht. Dit houdt met name in dat de ambities voor de periode 2000-2003 voor Emmen met één jaar ofwel 20 % zijn verhoogd, terwijl voor de thema's veiligheid en inburgering voor 2004 aanvullende outputafspraken zijn gemaakt.

In aanvulling op de wijk Emmermeer en het dorp Zwartemeer

zijn in het kader van de ontwikkelingsprogramma's Leefbaarheid en Jeugd, ook de Emmen Revisited wijken aangewezen (Emmerhout, Angelslo en Bargeres onderdeel uitmakend van de landelijke 56 prioritaire wijken) om voor het overgangsjaar 2004 op dit beleidsterrein projecten in te dienen.

Dit vormt de opmaat voor het convenant Meerjaren Ontwikkelings Programma GSB voor de periode 2005-2009. Verantwoording over het jaar 2004 zal plaatsvinden bij de eindverantwoording over de voor de gemeente Emmen gehanteerde convenantperiode 2000 - 2004.

ISV1

De afspraken die in dit kader zijn gemaakt, zullen in 2005 verantwoord worden en financieel worden afgehandeld. Dan komt in beeld welke resterende taakstelling in de nieuwe GSB / ISV-periode nog moet worden afgerond.

1.5 Samenwerking

Samenwerken is voor Emmen een belangrijk onderwerp, op tal van terreinen wordt binnen de gemeente, in de (grensoverschrijdende) regio, provinciaal en op landelijk niveau deelgenomen in gremia om de positie van Emmen daadwerkelijk vorm te geven. Emmen geeft op die wijze vorm en inhoud wijze aan haar regierol. Enkele voorbeelden:

Gemeentelijk:

- Erkende overlegpartners
- OndernemersKring Emmen (OKE) / commerciële club
- Vereniging Parkmanagement Bargermeer (VPB)
- Vakorgaan Tuinbouw
- Platform Toerisme
- Winkeliersverenigingen
- Woningbouwcorporaties
- Zorg-, welzijns- en onderwijsinstellingen

Provinciaal:

- Stedelijk netwerk Zuid-Drenthe / Noord Overijssel
- Convenant GSB
- Herinrichting Veenkoloniën

Regio (overschrijdend):

- Prioritaire stad in Kompas voor het Noorden (SNN)
- Stedenkring Zuid-Drenthe / Emsland
- Ems-Dollard- regio
- Stedelijk Netwerk Zuid-Drenthe

Rijk:

- Deelnemer Grote Steden Beleid (G-30)
- Deelnemer 100.000 + overleg

Een vorm van samenwerking wordt bekrachtigd voor de realisering van een aantal sleutelprojecten, waarbij de provincie Drenthe

en de gemeente Emmen gezamenlijk optrekken. Projecten zijn:

- Kenniscampus
- Cultureel kwartier 1e fase
- Emmen Centrumontwikkeling / incl. stationsgebied en voorstadshalte
- Bahco
- Toeristisch Recreatief Ontwikkelings Plan / Plattelandsontwikkeling
- Herstructurering woonwijken
- Leer-werktrajecten

De provincie Drenthe is gevraagd een bedrag van € 7,3 miljoen ter beschikking te stellen. Deze projecten zijn, voor zover deze van toepassing zijn, in dit MOP opgenomen.

Daarnaast worden er prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties voorbereid en zijn er afspraken gemaakt en/of convenanten gesloten met allerlei maatschappelijke instanties

Grensoverschrijdende samenwerking in Europees verband

De gemeente Emmen maakt deel uit van verschillende grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn essentieel voor de verdere economische structuurversterking van Emmen. Daarnaast participeert de gemeente Emmen in diverse Interreg III A, B en C-projecten om ruimtelijke, economische en stedelijke doelen te realiseren. Daarnaast worden vele stedelijke en plattelandsontwikkelingen mede gefinancierd door EFRO/EZ (Kompass voor het Noorden) en het Plattelandsontwikkelingsprogramma.

De volgende aandachtspunten zijn in dit kader te geven:

- **De Stedenkring A37** met als hoofdtak de internationale bereikbaarheid te optimaliseren via de doortrekking van de A-37/E-233 naar Cloppenburg. De doortrekking/verdubbeling van deze autoweg naar de Duitse autobahn A-1 (Hamburg-Dortmund) is van essentieel belang voor de Nederlandse logistieke sector. De E233 is dit jaar opgenomen in het Bundesverkehrsplan.
- Vanaf 2005 is de **autoweg A-31** (Emden-Ruhrgebied) gereed en wordt de Duitse en Scandinavische achterlandverbinding een feit. Zodra de A-37/ E-233 in Nederland en in Duitsland tot aan de A31 in 2006 gereed is, zal ook de verbinding met de nieuwe EU-lidstaten Polen, Estland, Litouwen en Letland zijn verbeterd. Momenteel wordt hard gewerkt tussen de Nederlandse en de Duitse steden in het grensgebied om een internationale promotie en marketingcampagne te laten plaatsvinden, zodra dit internationale verkeersknooppunt (A-31/A-37) gereed is. Deze promotionele actie is gericht op de ruimtelijk-economische versterking van de interregionale regio. Dit knooppunt zal dan ook een belangrijke economische impuls kunnen geven aan de ontwikkeling van deze grensregio. De campagne wordt medegefinancierd met Europese middelen uit Interreg IIIA.

- **De Stadt Lingen, de Landkreis Emsland, de provincie Drenthe en de gemeente Emmen werken samen in een Interreg IIIA-project** om allerlei activiteiten (op het gebied van economie, onderwijs en infrastructuur) op elkaar af te stemmen. Zo is er een SWOT-analyse gemaakt, die gericht is op de wederzijdse versterking van de steden in de regio in dit gebied. Belangrijke thema's zullen zijn: de samenwerking tussen de Drentse Hogeschool en de Fachhochschule, de economische verbinding tussen de steden (bijv. de olie uit Schoonebeek zal geraffineerd worden in Lingen) en de ontwikkeling van het toeristische product in dit gebied.
- **Het samenwerkingsverband Ems-Dollard Regio (EDR)** is gericht op het versterken van allerlei economische en sociaal-culturele functies in de noordelijke grensregio (van Emden tot Lingen en van Groningen tot Emmen). De mogelijkheid om gebruik te maken van middelen uit de Europese structuurfondsen is een belangrijk en stimulerend instrument om Europa meer tot een eenheid te brengen. De EDR richt zich binnen het Interreg IIIA-programma op direct grensoverschrijdende samenwerking.
- **Voor het Emmense buitengebied is een integraal project opgesteld onder de titel "Recreëren op en van het platteland.** Dit project heeft een relatie met de "Agenda van de veenkoloniën" en wordt medegefinancierd door (Europese) middelen uit het Plattelandsontwikkelingsprogramma. Binnen dit project ligt de nadruk op recreatie, landbouw en water.
- **Emmen doet tevens mee met diverse Interreg IIIB-projecten.** Zo wordt een deel van het herstel van de Runde, langs het nieuwe tuinbouwgebied het Rundedal, uit het Interreg IIIB project TEN gefinancierd. Tevens participeert Emmen in Town-Net wat zich richt op ruimtelijke kwaliteit en regionale identiteit. De reconstructie van de Hesselterbrink is onderdeel van het Interreg IIIB project Shared Space. In deze projecten is het uitwisselen van ervaringen met andere Europese regio's ook een belangrijk onderdeel.
- **Binnen Interreg IIIC doet Emmen mee aan het project Sport Urban.** Hier wordt sport ingezet als middel voor de stedelijke vernieuwing. Binnen het Interreg IIIC-programma is Emmen eveneens een nieuw project aan het voorbereiden. Dit project wordt geïnitieerd vanuit Emmen Revisited en richt zich op het uitwisselen van ervaringen met andere New Town Garden Cities over sociale, economische en fysieke herstructurering. De opbouw en structuur van de Emmense naoorlogse wijken zijn qua stedenbouwkundig concept vergelijkbaar met de wijken Cumbernauld bij Glasgow, Vällingby bij Stockholm en Tapiola bij Helsinki. Binnen het project wordt bestudeerd of deze wijken dezelfde problemen hebben na een bestaan van circa 40 jaar. Ook wordt gekeken naar de verschillende herstructureringsmethoden. Het is van belang dat ook op Europees niveau steden kunnen leren van elkaars aanpak.

1.6 Overleg

De aangegeven maatregelen in dit MOP, vinden hun wortels in het staand beleid, dat via het interactieve besluitvormingstraject tot stand is gekomen.

Het concept MOP 2005-2009 is met alle direct betrokken partijen, via een uitvoerig communicatieproces besproken.

Dit proces richt zich op informatieverstrekking, participatie en het betrekken van de partijen bij de realisatie van de outputdoelstellingen.

Op 9 september 2004 zijn de participanten van de stad uitgenodigd om in een plenaire bijeenkomst te spreken over het meerjarig ontwikkelingsprogramma tot 2010.

Afzonderlijk is er gesproken met de deelnemende gemeenten in het kader van onze centrumfunctie maatschappelijke opvang/crisisopvang. Ook is apart gesproken met de aangrenzende gemeentebesturen, de organisaties op het terrein van de economie, de woningbouwcorporaties, de scholen, welzijn- en zorginstellingen.

Er zijn gesprekken gevoerd met het Arrondissementaal Justitieel Beraad, de lokale driehoek en het Netwerk Veilig Drenthe.

De volgende essentiële reactie's zijn gegeven:

Sociaal:

- Het onderwijsaanbod is niet breed genoeg.
- Er bestaat een wens om te komen tot één lijn als het gaat om beroepsonderwijs (VMBO, MBO en HBO). Dit betrekken bij het MOP.
- Op de vraag of de maatschappelijke opvang kansen biedt was de wens om met elkaar samen te werken, af te stemmen en een pleidooi om middelen anders in te zetten. De wet maatschappelijke ondersteuning zit eraan te komen.
- Op de vraag of de veiligheid nog een item is wordt bevestigend geantwoord. Het gaat vooral om de sociale veiligheid. Ook hier is grote bereidheid tot samenwerking en afstemming.

Fysiek:

- Er spreekt een grote mate van zelfbewustheid m.b.t. de eigen woon- en leefomgeving.
- Bij de aantrekkelijkheid van de woongebieden wordt gezegd: Hou vast wat wij nu aantrekkelijk vinden in die woongebieden. Wees bewust van de specifieke kwaliteit die Emmen in de woonomgeving heeft. Je mag heel veel ambities hebben maar houd in de gaten wat nu juist op dit moment kenmerkend is voor de kwaliteit van Emmen zoals wij die ervaren.
- Dit spreekt ook uit de tweede stelling over het stadscentrum. Maak je eigen specifieke kwaliteit. Geen vergelijk met Groningen. Het is een benadering vanuit je eigen kracht beredenerend.

Economie:

- Bij alle thema's was het steekwoord: "samenwerking". Wat je wilt bereiken voor Emmen, moet je samen doen. Er wordt geredeneerd vanuit de kracht van Emmen. Wij zijn goed bereikbaar. We hebben hier een arbeidsmarkt gerelateerd aan het bedrijfsleven waar we heel goed mee uit de voeten kunnen.

Je moet samenwerken, uitbouwen en versterken.

Op basis van het ingediende concept MOP 2005-2009 is er op 20 september 2004 overleg geweest met vertegenwoordigers van de betrokken ministerie's over de gemaakte opmerkingen. Naast de technische opmerkingen (aanvullingen, extra onderbouwingen etc.) is het Rijk inhoudelijk van mening dat het concept MOP teruggebracht moet worden naar een niveau waar de ambities in evenwicht zijn met de financiële mogelijkheden. Daarnaast is gesproken over de gezamenlijke verantwoordelijkheid m.b.t. het Grotestedenbeleid en de positionering van Emmen in het Rijksbeleid.

Over dit onderwerp zal er bestuurlijk overleg plaatsvinden tussen de gemeente Emmen en de minister('s).

De hierboven genoemde uitkomsten van de diverse overleggen zijn verwerkt in dit definitieve MOP 2005-2009.

Deel 2: Wat willen we in 2020

2. Emmen nader bezien

2.1 Emmense ambitie

Emmen wil als prioritaire stad in Noord-Nederland en als onderdeel van het stedelijk netwerk 'de Zuid-Drentse Stedenband' haar volwaardige aandeel in de noordelijke taakstelling leveren, waarbij Emmen zich meer als stad wil profileren en ontwikkelen.

De ambitie luidt: **'Versterking van de economische structuur door aansluiten, modernisering en diversificatie op basis van Kompas voor het Noorden'**.

Met deze ambitie voor ogen zet de gemeente voor de periode tot 2020 in op een substantiële groei van de bevolking (naar 120.000 inwoners), het aantal arbeidsplaatsen en een versterking van het woon- en leefklimaat.

De inzet op vergroten van de werkgelegenheid betekent kwantitatief een opgave van ruim 7.500 arbeidsplaatsen extra bovenop de autonome groei. Het versterken van het woon- en leefklimaat wordt bereikt door een verbreding van de woningvoorraad, met name in de hogere segmenten van de woningmarkt, en door het creëren van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Deze vernieuwing betekent kwantitatief dat ca. 2.500 extra woningen nodig zijn voor 'nieuwe bewoners'.

De speerpunten voor de ontwikkelingsstrategie van Emmen op weg naar 2020 zijn:

- Emmen naar een moderne industriestad, een veelzijdige productiestructuur
- Een moderne woningvoorraad en een aantrekkelijke woon- en leefomgeving

Het mes snijdt aan twee kanten. Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat is voor bedrijven een vestigings- en ontwikkelingsfactor van toenemend belang.

Dergelijke bedrijvigheid draagt bij aan diversificatie van de economie. Een bredere economische ontwikkeling vormt de basis voor een gediversifieerd woningaanbod en draagvlak voor voorzieningen.

Het Grotestedenbeleid is een belangrijk kader waarbinnen de samenhang in het werken aan een veilige, leefbare en vitale stad moet plaatsvinden.

De inspanningen die gedaan moeten worden om het huidige niveau te handhaven en de extra inspanningen die geleverd moeten worden om de ambitie tot 2010 te kunnen verwezenlijken,

zijn het uitgangspunt van dit MOP.

De ambitie tot 2010 wordt bepaald door de financiële mogelijkheden zoals deze zich thans voordoen. Deze zijn minder dan die op basis van de Strategienota 2020 gehaald zouden moeten zijn. Dit houdt dat er in de komende tijd een inhaalslag gerealiseerd zal moeten worden. Voor dit MOP zal dit moeten gebeuren bij de Mid-Term-Review in 2007.

2.2 Positionering

Het gemeentebestuur van Emmen wil de Strategienota 2020 en de Kadernota GSB als leidraad voor de verdere ontwikkeling van Emmen als centrumstad in de regio blijven zien als het fundamentele kader.

Hierbij wordt uitgegaan dat het Rijk en de Provincie Drenthe, Emmen in haar streven blijven ondersteunen.

In de afgelopen jaren is een werkwijze ontwikkeld waarbij het gemeentebestuur van Emmen samen met het Rijk en de provincie Drenthe en private partijen hebben gebouwd aan een krachtige regionale stedelijke ontwikkeling (mede op basis van het "Kompas van het Noorden"). Emmen heeft hierdoor in Noord-Nederland en specifiek in Zuidoost Drenthe haar status gekregen, namelijk:

Een stad waar velen willen wonen, werken en recreëren.

Op de terreinen sociaal, fysiek en economie is een prestatie geleverd die gezien mag worden. Deze moet gecontinueerd worden om de bijzondere stedelijke en regionale positie van Emmen te consolideren en verder uit te bouwen.

Het lijkt er op dat de landelijke overheid haar rol naar Emmen anders denkt te gaan invullen. Kijkend naar de toekomstlijnen, zoals die geschetst worden in onder andere de conceptnota's Ruimte, Gebiedsgerichte Economische Perspectieven (GEP) en Mobiliteit.

De gegeven (financiële) instrumenten om uitdrukking te geven aan het Grotestedenbeleid, worden niet in de voornoemde nota's bekrachtigd.

Onverlet deze constatering vindt het gemeentebestuur dat van Emmen en zijn partners een nog energierijkere inzet moet worden gepleegd om de beoogde ambities uit de Strategienota 2020 overeind te houden.

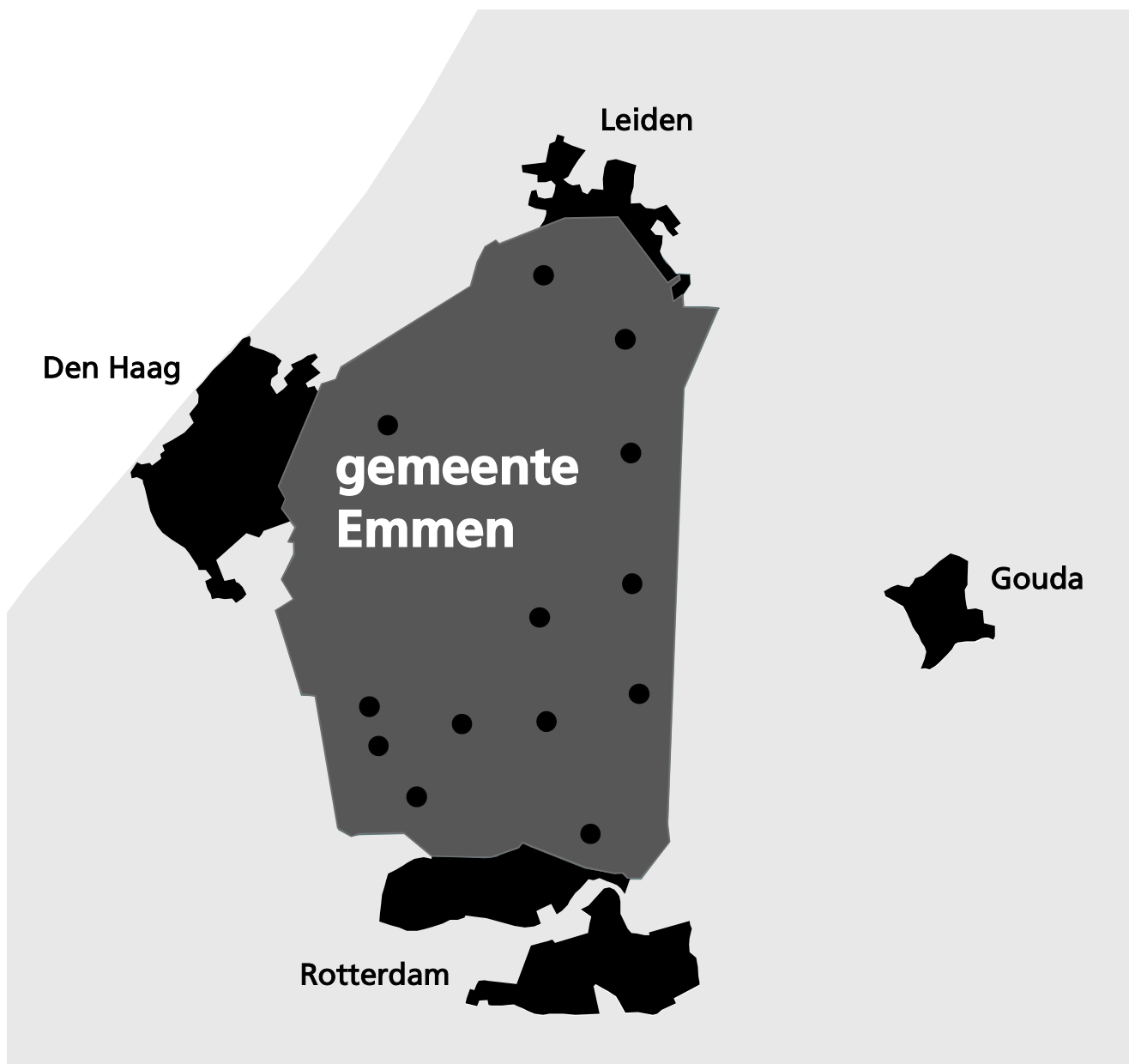
Emmen blijft uitgaan dat in gezamenlijkheid inhoud gegeven moet worden aan de titel van de nieuwe GSB-nota: "Samenwerken aan de krachtige stad".

Een beroep op het Rijk en de provincie Drenthe zal dan ook voorwaardelijk zijn om Emmen tot dat ontwikkelingsniveau te tillen zoals verwoord in de Strategienota 2020.

Dit MOP probeert de brug te slaan tussen wat nu kan en straks nog moet.

Hiermee wordt aangegeven dat de ambities van Emmen door alle partijen worden onderschreven en dat dit MOP, op basis van de huidige financiële mogelijkheden, een minimale bijdrage levert aan de realisering van een krachtige stad.

gemeente Emmen op Zuid-Holland

Deel 3: Wat doen we tot 2010

3. Het MOP 2005-2009

3.1 Inleiding

De huidige maatschappelijke ontwikkelingen zijn belangrijke en vaak niet te beïnvloeden factoren die rechtstreekse gevolgen hebben voor het realiseren van de hiervoor beschreven ambities. De financiële situatie van de gemeente, stagnatie van de economie, onduidelijkheid over de toekomst van de Europese structuurfondsen en andere subsidiegelden en de bevolkingsgroei en -samenstelling en (het daarmee samenhangende beleid op de andere beleidsvelden) zijn typische voorbeelden die direct consequenties hebben voor het ingezette ambitieniveau. Deze factoren zetten de sterke kanten van Emmen onder druk en laten de zwakke kanten nog gevoeliger worden.

De gereserveerde gelden per BDU, de gemeentelijke financiële mogelijkheden en de gelden van derden zijn uitgangspunt voor dit MOP.

De cofinancieringen van andere overheden, in het bijzonder de Europese structuurfondsen, zijn op dit moment nog niet zeker gesteld. Hierover wordt in 2006 een beslissing genomen. Hoewel de ambities (zie deel 2) buiten de discussie staan, zijn de mogelijkheden van realisering beperkter geworden door de hiervoor geschetste financiële mogelijkheden en onzekerheden. Dit houdt in dat er gekeken moet worden naar wat en wanneer gerealiseerd kan worden zonder daarbij afbreuk te doen aan de strategische doelen van Emmen en het Rijksbeleid, zoals verwoord in de nota "Samenwerken aan de krachtige stad". Met andere woorden: uitvoering van het beleid via integrale samenwerking op basis van de doelen die in balans zijn met de financiële mogelijkheden.

Op basis van de Strategienota 2020 zouden een aantal doelen in 2020 gerealiseerd moeten zijn. Echter is door de huidige financiële mogelijkheden van het Rijk en de gemeente Emmen het tussendoel (2007 / 2010) niet te halen. Dit houdt in dat er later een extra inspanning gepleegd zal moeten worden om de uiteindelijke doelen in 2020 te kunnen realiseren.

In 2007, bij de Mid-Term-Review, zal het moment zijn om dit MOP te herijken.

In hoofdstuk 4.4 zijn de onderdelen aangegeven die uitgesteld zijn.

Uitgangspunt blijft het totale programma en het geprognosticeerde aantal inwoners van 120.000. Dit betekent dat er in 2010, 113.500 inwoners zullen zijn.

3.2 Emmen in sterk-zwak en kansen-bedreigingen

Hierna wordt, op hoofdlijnen een globaal beeld van Emmen geschetst waarna een opsomming wordt gegeven van de sterke en zwakke kanten en uitgedrukt in kansen en bedreigingen zoals deze in de Strategienota 2020 worden aangegeven. De onderwerpen zijn tot stand gekomen bij het maken van het betreffende beleid (onderzoek) en het woonbelevingsonderzoek 2003. Dit beeld wordt bevestigd in het "Jaarboek grotestedenbeleid 2003" en de "Atlas voor gemeenten".

Uiteraard is hier koppeling gelegd met de speerpunten van het beleid voor de komende periode en de geformuleerde outputdoelstellingen.

In hoofdstuk 7 "Toelichting per BDU" wordt de nadere onderbouwing gegeven.

Beelden van de gemeente Emmen op hoofdlijnen.

In deel 1 is al een korte impressie gegeven van de ruimtelijke en sociale opbouw van de gemeente Emmen.

Nader bezien heeft Emmen een aantal bijzondere kenmerken; de uitgestrektheid (34.628 ha) en de veelheid van kernen (hoofdkern Emmen en 12 kernen), samen met de ruim 45.000 woningen geven een moeilijk te vergelijken situatie met andere 100.000+ gemeenten. Naventant aan de uitgestrektheid heeft Emmen een groot te onderhouden openbaar gebied.

Emmen kan getypeerd worden als "industriestad". Met de herstructurering van het oudste en grootste bedrijfsterein is een start gemaakt. Nieuwe bedrijventerreinen zijn ontwikkeld en beschikbaar. Dit geldt ook voor de tuinbouwgebieden.

De sociaal-economische en fysieke situatie in de wijken is zorgwekkend. Dit geldt ook voor een aantal dorpen.

Het gemiddeld besteedbare inkomen bedraagt € 23.600,-.

Verder is de mismatch tussen vraag (naar hoger opgeleid) en aanbod (laag opgeleid) van personeel significant.

Het proces van achteruitgang van de leefbaarheid en veiligheid heeft er toe geleid dat er 3 wijken (totaal Emmen Revisited) zijn opgenomen in de VROM-aandachtswijken (top 56) en in de monitoringswijken van BIZA.

Emmerhout en Angleslo (onderdelen van Emmen Revisited) zijn

twee wijken met een bijzondere stedenbouwkundige opzet. In alle wijken en dorpen zijn elementen te vinden die voor de Drentse cultuur herkenbaar zijn. Binnen de gemeentegrenzen zijn een drietal beschermde dorpsgezichten aangewezen te weten, "Westenesch", "Westersebos" en Oostersebos, daarnaast wordt het "Middendorp" als waardevolle nederzetting aangeduid. Emmen heeft een landsgrens met Duitsland van ca. 25 km.

Naast dit "interne" beeld, heeft Emmen een belangrijke functie, op alle terreinen, voor een regio met 250.000 inwoners. Een regio die doorloopt over de grens en waar samenwerkingsverbanden worden aangegaan met de Duitse buurgemeenten om de maatschappelijke problemen op te lossen. De dichtstbijzijnde stad met een dergelijke functie ligt op bijna 70 km.

Sterk

Sociaal

- goede onderwijsvoorzieningen
- overlegstructuur samenleving
- groei van de zorgsector
- veilige stad

Fysiek

- aantrekkelijke woonmilieus
- ruimte voor variatie en groei
- schone lucht; gezonde leefruimte
- gespreide (sociale) voorzieningen

Economie

- Noorderdierenpark, BVO Emmen
- Europese positie in A-37 corridor
- Grootste industrieconcentratie van het Noorden met voldoende voorraad bedrijfsterreinen

Zwak

Sociaal

- lage scholingsgraad
- hoge werkloosheid
- lage arbeidsparticipatie
- gezondheidssituatie

Fysiek

- eenzijdig huurwoningenaanbod
- energiewaarde woningvoorraad
- groot oppervlakte / gespreide voorzieningen (beheerskosten)
- onderhoudskwaliteit openbaar gebied

Economie

- eenzijdige economische structuur
- bereikbaarheid openbaar vervoer en ligging en afstand t.o.v. Randstad
- imago
- arbeidsparticipatie

Kansen

Sociaal

- naoberschap
- integratie sociale voorzieningen
- vergroten participatie

Fysiek

- creëren nieuw centrum stedelijk milieu
- wijkvernieuwing en opwaarderen openbaar gebied
- stedenbouwkundige waarden als ontwerp voorwaarde

Economie

- doorontwikkeling regionale functie
- diversificatie: nieuwe technologie, glastuinbouw en toerisme
- grensoverschrijdende economische groeipotentie en samenwerking

Bedreigingen

Sociaal

- afnemende bevolking / draagvlak in wijken/dorpen
- wegtrekken hoogopgeleide jongeren
- vandalisme

Fysiek

- verpaupering van woonbuurten
- afbrokkelend voorzieningenniveau
- hoge beheerskosten
- bereikbaarheid Vinexlocatis

Economie

- uitholling productie-industrie
- continuïteit structuurfondsen
- status Emmen in het ruimtelijk Rijksbeleid

4. Benadering Brede Doel Uitkeringen (BDU's)

4.1 Benadering

De oplossing voor de genoemde maatschappelijke problemen staat niet op zichzelf.

De te nemen maatregelen moeten borg staan voor een integrale benadering en oplossingen.

De outputdoelstellingen van het Rijk zijn herkenbaar voor de gemeente Emmen. Een bijdrage daaraan leveren is door de invulling van het MOP 2005-2009 dan ook een logisch gevolg.

De Emmense problematiek zal op onderdelen niet, meer dan wel minder aan de orde zijn ten aanzien van de outputdoelstellingen zoals deze door het Rijk zijn geformuleerd.

De specifieke Emmense problematiek komt tot uitdrukking in de open doelstellingen.

Deze worden verder in de toelichting op de verschillende BDU's uiteengezet.

Via de keten wonen-werken-welzijn vinden uitwerkingen plaats, middels het instrumentarium van programmamanagement, zoals deze in de 8 programmalijnen zijn neergelegd.

4.2 Emmense speerpunten per BDU

Op hoofdlijnen wordt binnen de verschillende BDU's, een aantal aandachtsvelden geformuleerd die als speerpunten van het beleid aangemerkt worden.

Sociaal

- Jeugd en onderwijs
- Maatschappelijke opvang, verslavingszorg en vrouwenopvang
- Inlopen gezondheidsachterstanden
- Participatie sport en cultuur
- Sociale kwaliteit voor woon- en leefomgeving

Fysiek

- De verbetering van de samenstelling van de woningvoorraad
- Verbetering van de openbare ruimte in de wijken Angelslo, Emmerhout, Bargeres (samen Emmen Revisited) en in Emmermeer
- Aansluiten voorzieningen op de vraag
- Vitalisering van het stadscentrum

Economie

- De oplossing voor de eenzijdige sectormix van Emmen

- De mismatch tussen vraag (naar hoger opgeleiden) en het aanbod (lager opgeleiden)
- Herstructurering van de bedrijfsterreinen en tuinbouwgebieden
- Voorraad hebben van bedrijfsterreinen en tuinbouwgebieden
- De bereikbaarheid van Emmen en de economische gebieden
- De dienstverlening vanuit de gemeente naar ondernemers en burgers

4.3 De keten

De hierboven aangegeven speerpunten in de afzonderlijke BDU's moeten samen de kracht van de stad vergroten.

Centraal uitgangspunt is het verbeteren van de economische positie van Emmen.

Dit gegeven werkt door in de overige speerpunten en zijn hierop afgestemd.

Dit houdt in dat het niet of in mindere mate doorgang laten vinden van de voorgenomen maatregelen directe of indirecte gevolgen waarneembaar zijn in andere speerpunten.

De concrete uitvoeringsmaatregelen zullen integraal uitgevoerd moeten worden op die plaatsen waar een geïntegreerde aanpak mogelijk is.

Voor de overige gebieden zullen de te nemen maatregelen in samenhang gezien worden en zal er veel meer sprake zijn van maatwerk.

De gezamenlijke opgave en de financiële afdekking zijn inzet voor de realisering van de geformuleerde doelstellingen van de gemeente Emmen en de outcomedoelstellingen zoals deze door het Rijk zijn aangegeven.

4.4 Uitgestelde onderdelen

Zoals in de inleiding is aangegeven zijn er een aantal onderwerpen nog niet te realiseren in verband met de financiële situatie. Deze worden hierna per BDU benoemd.

In 2007 zal bezien moeten worden of deze onderwerpen als nog ingebracht kunnen worden.

4.4.1 BDU-Sociaal

Geen leerling zonder diploma van school

- Uitstellen implementatie digitale trapvelden c.a. in regulier beleid

Veiligheid

- In het kader van het verminderen van het aantal verkeersdoden en -slachtoffers, is het onderdeel "oplossen van jaarlijks twee verkeersongevallenconcentraties" op dit moment financieel niet haalbaar en blijft dus achterwege
- Overige maatregelen betreffende vergroten fysieke veiligheid heroverwegen

4.4.2 BDU-Fysiek

Wonen:

- Gezien de ontwikkeling van de bevolking is er aanleiding om de extra toename van de woningvoorraad in relatie tot Strategienota te heroverwegen. Dit wordt in een afzonderlijke notitie aan het college voorgelegd. De Intentieafspraken Verstedelijking van maart 2002 blijven uitgangspunt

Openbare ruimte:

- Met het oog op nu beschikbare middelen en cofinanciering het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte voorhands beperken tot 17,5 ha. Vergroting van het aantal hectares is afhankelijk van financiële betrokkenheid van de rijksoverheid (bijv. Knelpuntenpot ISV)

Groen in de Stad:

- Voorhands kan alleen de aanleg van 10 ha Delftlanden worden verzekerd
- Herontwikkeling 20 ha groenzone Bargeres (incl. Oranjekanaal en fietsroute) is afhankelijk van afspraken met de provincie over sleutelprojecten

Ruimtegebruik:

- Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de Intentieafspraken Verstedelijking. Indien het voornemen van de huidige minister inzake Woningbouwafspraken en daaraan gekoppelde middelen door de Tweede Kamer wordt ondersteund kan heroverweging nodig zijn

Open doelstellingen:

- Ten hoogste €50.000 inzetten op extra stimulering duurzaam bouwen (geen consultantschap e.d.)
- Voor gebiedsgericht geluidsbeleid zijn nu geen middelen beschikbaar; het beoogde resultaat, vermindering van het aantal klachten met 50%, wordt opgeschort
- De raming voor bereikbaarheid Vinexlocaties bij te stellen en het uitvoeringsniveau hierop af te stemmen. Dekkingsmiddelen verzekerd mits cofinanciering door provincie en Kompas/SNN

- Voor sociale en veilige omgeving resp. sociaal culturele voorzieningen het beoogde resultaat handhaven met dien verstande dat een hogere kostendekkendheid gerealiseerd moet worden. De bijdrage aan stimulering van woon-zorg-dienstverlening te halveren
- Vitalisering binnenstad: de programmatische afronding van het Masterplan als doelstelling handhaven en kostendekkend uit te voeren. Realisering van het stadstheater uitstellen. Wel overgaan tot ontwikkeling van cultureel kwartier Revitaliseren stationsomgeving als doelstelling handhaven; er wordt vanuit gegaan dat deze met Kompasbijdragen kostendekkend kan worden uitgevoerd

4.2.3 BDU-Economie

Aantal hectare geherstructureerde bedrijventerreinen

Uitstel van herstructurering bedrijventerrein "De Tweeling"

Aantal hectare nieuw aan te leggen bedrijventerreinen

Uitstel van het continu in voorraad hebben van 90 ha. bedrijventerreinen.

In het volgende hoofdstuk wordt het Emmense Meerjaren Ontwikkelings Programma 2005 - 2009 weergegeven in relatie tot de outputdoelstellingen en -indicatoren zoals deze door het Rijk zijn geformuleerd.

Om de relatie met de Kadernota GSB (en het Collegeprogramma) aan te geven zijn programmaliijnen aangegeven waarmee deze corresponderen.

In de laatste kolom is het rijksgeld per indicator t.b.v. het sanctieregime aangegeven.

De aangegeven "Stedelijke nulsituatie" is basis voor de monitoring van de "Stedelijke resultaten".

5. De BDU's

5.1 Sociaal/veiligheid/inburgering

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijks­geld per per indicator t.b.v. sanctie-regime
Mensen die elkaar verstaan Verbetering beheersing Nederlandse taal en kennis van de Nederlandse samenleving onder etnische minderheden.	<ul style="list-style-type: none"> – Gegevens nieuwkomers volgens jaarlijkse monitoring inburgering. – Gegevens oudkomers volgens jaarlijkse monitor inburgering. 	2004: 85	In 2006 geldt een nieuwe regeling voor inburgering voor zowel nieuw- als oudkomers. Op basis hiervan wordt met het Rijk een convenant afgesloten	2,7	nk 360.000
		2003: 100			ok 460.000
Geen leerling zonder diploma van school Vergroten van ontwikkelingskansen van jeugdigen van 0-23 jaar door:	a. Aantal (t.o.v. de doelgroep achterstandsleerlingen) allochtone en autochtone peuters en kleuters, dat deelneemt aan voor- en vroegschoolse programma's. <ul style="list-style-type: none"> – aantal gerealiseerde schakelklassen 	a: 2004: 262	a. minimaal 500 (minimaal bereik doelgroep 50%)	7	3.050.000
a. Voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden			– realisering van 9 schakelklassen in 2009		
b. Het vergroten van het aantal jongeren dat een startkwalificatie behaalt.		b. Aantal (t.o.v. de doelgroep voortijdig schoolverlaters) allochtone en autochtone scholieren dat herplaatst is en alsnog een startkwalificatie behaalt.	b: 2004:300	b. minimaal 600 jongeren (18-24 jaar) hebben een startkwalificatie	2,7
c. Vergroten van het aantal deelnemers aan een educatief traject	c. Aantallen deelnemers aan trajecten <ul style="list-style-type: none"> – Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs (VAVO), of – Breed Maatschappelijk Functioneren / Toeleiding vervolgonderwijs, of – Sociale Redzaamheid (met onderscheid tussen NT2-onderwijs en Alfabetisering van autochtone Nederlanders) – of Staatsexamen NT2-opleidingen. 	c: 2004:300 2004 Soc. Redz.: 270 2004 NT 2: 280	c. minimaal 380 trajecten worden in de MOP periode uitgevoerd	2,7	7.323.255

Vervolg sociaal/veiligheid/inburgering

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijks­geld per per indicator t.b.v. sanctie­regime
Van de straat en veilig					
a. Verbetering van de doorstroming in de maatschappelijke opvang	a. Gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang	3-5 maanden	a. Instandhouden huidige niveau MO m.d.v. dat gemiddelde verblijfsduur in de MO met 20 % in 2009 moet zijn gedaald	8	19.318.260
b. Vergroten van de capaciteit in de vrouwenopvang	b. Het aantal plaatsen in de vrouwenopvang	60 plaatsen	b. Instandhouden huidige niveau VO m.d.v. dat met de ophoging van de doeluitkering VO 2004 4 extra plaatsen 24-uurs opvang partiele begeleiding worden gerealiseerd	8	3.678.075
c. Verbeteren van de aansluiting tussen verslavingszorg enerzijds en wonen/werken anderzijds	c. Aantal (ex) verslaafden die huisvesting (al dan niet in begeleid wonen projecten) in aansluiting op hun behandeling in de verslavingszorg vinden.		c. Nieuwe initiatieven in deze zullen gedurende de MOP periode worden geïnitieerd. In dit kader zullen 12 woningen opvang/begeleiding gerealiseerd worden t.b.v. zg. laatste kans categorie	8	p.m.
Open doelstelling					
Vergroten van veiligheid rondom scholen	Het aantal meldingen volgens de politiemonitor	Monitor nog ontwikkelen	Toename veiligheidsgevoel, afname kleine criminaliteit/blijvende uit afname meldingen politiemonitor	7,8	300.000
Gezond en Wel in de stad:					
Aanpak van overgewicht onder 0-19 jarigen	Het aantal 0-19-jarigen met overgewicht dat (1) via de JGZ wordt opgespoord en (2) voor wie gezondheidsinterventies worden ingezet.	GGD rapportage	uitvoering van het plan van aanpak en activiteiten opzetten om het overgewicht in de categorie 0-19 jarigen met 15 % te verlagen. Specifieke aandacht voor jeugd in de bovenbouw van het primair onderwijs.	7	147.570
Naar een veiliger samenleving					
Het verminderen van de criminaliteit gepleegd door volwassen en jeugdige veelplegers, mede door de realisatie van preventieve maatregelen en een sluitend systeem van nazorg ten behoeve van deze doelgroep.	<ul style="list-style-type: none"> - Het percentage jeugdige en volwassen allochtone en autochtone veelplegers waarvoor door een stad nazorg- en/of resocialisatietrajecten worden aangeboden ten opzichte van het totale aantal geregistreerde jeugdige en volwassen veelplegers (in HKS). - Het percentage jeugdige en volwassen allochtone en autochtone veelplegers waarvoor door een stad nazorg- en/of resocialisatietrajecten worden afgerond ten opzichte van het totale aantal geregistreerde jeugdige en volwassen veelplegers (in HKS). 	32	- Verlaging van het aantal veelplegers met 15% op ten opzichte van de situatie van 01-01-2004	8	200.000
Het verminderen van overlast op straat veroorzaakt door personen, mede door de realisatie van een sluitende aanpak van sociale opvang en hulpverlening gericht op overlastgevend personen.	Het percentage overlastgevend dat in maatschappelijke opvang (24 uur per dag beschikbaar in crisissituaties) kan worden geplaatst ten opzichte van het totale aantal geregistreerde overlastgevend.	Aantal notoire bekende overlastgevend: 40	<ul style="list-style-type: none"> - Realiseren van een laagdrempelige inloopvoorziening van 10 plaatsen waarmee op passende wijze hulp wordt geboden aan dak en thuislozen - Realiseren 12 extra plaatsen woonbegeleiding (Rietkerkgelden) 	8	600.000 300.000

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijks­geld per per indicator t.b.v. sanctie-regime
Het verbeteren van de aanpak van huiselijk geweld, leidend tot een vermindering van (herhaling van) huiselijk geweld.	– Aanwezigheid van een convenant/ arrangement tussen alle lokale partijen betrokken bij de aanpak van huiselijk geweld.	overeenkomsten huiselijk geweld		8	
	– De aanwezigheid van een advies- en meldpunt huiselijk geweld	Nee	Ontwikkelen meldpunt huiselijk geweld voor 1 januari 2006 (incl.stimuleringsregeling VWS)		213.720 (2004/2007) 142.418
	– Het aantal (eerste) meldingen van huiselijk geweld en van herhaling van huiselijk geweld (bron: AMHG, bij ontbreken daarvan: politie).	75 meldingen	In de MOP periode wordt gewerkt aan een sluitende aanpak waarbij binnen 10 dagen concreet hulp wordt geboden aan 75% van de meldingen. Daarnaast wordt het aantal herhalingsmeldingen met 10 % verminderd		200.000
Het verminderen van criminaliteit in risicogebieden en in de woonomgeving mede door een gebiedsgerichte aanpak.	Nb: Gemeente stelt in samenwerking met het Rijk een eigen meetbare indicator op. (de criminaliteit en overlast in de publieke ruimte moet met 25% zijn verminderd conform de rijksnota naar een veiliger samenleving)	Cijfers: - Politie­monitor 2003 - Woonbelevings onderzoek 2003	Emmen Revisited (Angelslo, Emmerhout en Bargeres)- monitorwijken GSB, ministerie BZK; vaststellen veiligheidsanalyse en opstellen maatregelenpakket gericht op integrale aanpak van: - Geweld, - Vermogensdelicten (auto, inbraak en fiets), - Overlast, - Verloedering en onveiligheid buurt, zodanig dat in Emmen Revisited de criminaliteit en overlast met 25% is verminderd	4,8	670.000
			Uitvoering van het nog op te stellen convenant o.v. bedrijven -gemeente stationslocatie Emmen centrum	8	50.000
			Ontruimingsacties (o.m. drugspanden)	8	50.000
Vergroten van de fysieke en externe veiligheid en veiligheidsgevoel	Aantal op naleving gecontroleerde vergunningen	Monitor nog ontwikkelen	In 2005 (20%), 2006 (40%) van de vergunningen op naleving gecontroleerd door: -Implementatie werkprocessen en taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden; -Vergunningverlening, -toezicht en -handhaving.	8	1.000.000
			Vormgeven scenariodenken in relatie tot gem. structuurvisie veiligheid, conform richtlijn VROM.	8	140.000
	Implementatie beleidskader pro-actie, preventie en handhaving	8	140.000		
	Inhaalslag vergunningen milieu	8	400.000		
	Opstellen en actualiseren risicokaart	8	32.000		
	Opstellen gebouwendossier gekoppeld aan vastgoedregistratiesysteem	8	pm		
	Toezicht, vergroten veiligheidsgevoelens door inzet van de stichting Veiligheid	8	100.000		
	Aanpak jeugdprostitutie	Het aantal gevallen	Verminderen door preventie en voorlichting	8	30.000

Totaal € 40.616.152

5.2 Fysiek

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijks­geld per per indicator t.b.v. sanctie­regime
Wonen Betere balans vraag en aanbod op gebied van wonen	Mutaties in woningvoorraad, uitgesplitst naar: Aantallen nieuwbouw a. Op uitleglocaties b. Op locaties binnen bestaand bebouwd gebied 1996 i.v.m. uitbreidingsbehoefte c. Op locaties binnen bestaand bebouwd gebied van 1996 i.v.m. vervangingsbehoefte Aantal omzettingen: a. Omzettingen huurwoningen in koopwoningen b. Vernietigde woningen Aantal ingrijpende woningverbeteringen Toename aantal volledig toegankelijke woningen volgens Handboek Woonkeur (SEV/VROM) sept.2002	Woningvoorraad per 1-1-2004: 45.547. Per 1-1-2005: 0. Per 1-1-2005: tekort 1400 waarvan 400 verzorgd wonen	Toename woningvoorraad tot 49.400 door Nieuwbouw van a. 1925 woningen op uitleglocaties. b. 1943 woningen binnen bestaand bebouwd (uitbreiding) c. 805 woningen binnen bestaand bebouwd (vervanging) N.B. Verdeling zie Hfdst. 7.2 Wonen Omzettingen van a. 1600 huur- in koopwoningen b. 820 vernietigde woningen, (170 particulier; 650 soc. huur) Geen ingrijpende woningverbeteringen volgens de investeringsnorm. 1650, waarvan 650 verzorgd wonen voor ouderen	4 4 4 4	
Openbare ruimte De verbetering van de kwaliteit van de (semi-) openbare ruimte	Oppervlak (in m ² of ha) openbare ruimte waarbij sprake is van een kwaliteitsimpuls niet zijnde onderhoud, in het bijzonder in de geprioriteerde wijken en verder in samenhang met vervangende nieuwbouw (CROW < 2,3)	In Masterplannen en prestatieafspraken met de woningcorporaties is de 0-situatie beschreven	Herinrichten van totaal 17,5 ha openbaar gebied in samenhang met vervangende woningbouw en revitalisering resp. vervanging van centrumvoorzieningen in de woonwijken	4	3.110.000
Groen in de stad De verbetering van grootschalig groen in de stad	Het aantal grootschalig structuurbepalende groenprojecten met bijbehorend oppervlak (ha), onderscheiden naar aanleg en verbetering	Nog vaststellen	Aanleg van 10 ha grootschalig groen in de nieuwe woonwijk Delftlanden en herontwikkelen van 20 ha bestaande centrale groenzone, Oranjekanaal en houtwallen in Bargeres	4	
Cultuurimpuls Verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving door het integraal benutten en borgen van culturele kwaliteiten in de praktijk van de stedelijke vernieuwing	Aantal wijken waar fysieke culturele kwaliteiten aantoonbaar en integraal deel uitmaken van de gebiedsontwikkeling, en de mate waarin deze kwaliteiten zijn geborgd in lokale planfiguren en beleid	Wijkontwikkelingsplan Bargeres. Concept-Masterplan Angelslo en Emmerhout. Visiedocument Masterplan Emmen-Centrum	De stedenbouwkundige structuur van Angelslo met structurerende groenzones wordt in stand gehouden en evt. versterkt. Het cultuurhistorisch waardevolle Oranjekanaal en de in het plangebied Bargeres geïntegreerde houtwallen worden opgewaarderd. In Emmerhout krijgt de Laan van de Eekharst bijzondere bescherming als toonaangevend voorbeeld van de wijze waarop in deze wijk de openbare ruimte in samenhang met de woningbouw aldaar is ontworpen en ingericht. In Emmen-Centrum worden cultuurhistorische en archeologische waarden van de Emmeres en de Schimmeres zodanig ingezet dat bij veranderingsprocessen de identiteit behouden blijft; voor het marktplein resp. de omgeving van de kerk wordt een verbeterplan opgesteld	4	279.000

GSB

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijks­geld per per indicator t.b.v. sanctie-regime
Bodemsanering Sanering van de bodemverontreiniging in het stedelijk gebied (inclusief nazorg en asbest)	Aan te pakken deel van de werkvoorraad gerelateerd aan het landsdekkende beeld bodemsanering in aantallen (sanering en onderzoek), m2 en m3 (oppervlakte en in de bodem aanwezige ernstig verontreinigde grond) en m3 (te saneren verontreinigd) grondwater en bpe's (bodemsaneringsprestatie-eenheden). Vermelden welk deel hiervan door sanering in eigen beheer tot stand zal komen (zonder overheidsbijdrage in de financiering)	Circa 3678 verdachte locaties per 1-1-2000	Op 3678 verdachte locaties het historisch bodemonderzoek starten; saneren van 42 locaties binnenstedelijk ingevolge ISV waarvan 26 locaties in eigen beheer door derden. Oppervlakte circa 56.500m ² Volume grond circa 70.100 m ³ Volume grondwater circa 1.366.170 m ³ Prestatie-eenheden circa 813.268 (waarvan 434.188 b.p.e. met inzet van ISV-budget en 379.080 in eigen beheer door derden)	4	4.235.000
Geluidssanering Verbetering van de geluidsisolatie bij zogenaamde A- en railwoningen	Aantal A- en railwoningen (absoluut en als percentage van het totaal in de gemeente) waar de saneringssituatie aan het eind van het ISV2-tijdvak is opgelost	A-lijst is uitgevoerd. Volgens raillijst per 1-1-2005 nog 223 woningen saneren.	Saneren 75 railwoningen	4	342.000
Luchtkwaliteit Verbeteren van de binnenstedelijke luchtkwaliteit	Het aantal meters wegvak dat naar redelijke verwachting onder de normen uit het Besluit luchtkwaliteit wordt gebracht	In Emmen geen wegvakken waar overschrijding normen Besluit luchtkwaliteit	De luchtkwaliteit langs wegen noodzaakt niet tot het uitvoeren van verbeteringsmaatregelen	4	
Ruimtegebruik Per saldo intensivering van woningbouw binnen bestaand bebouwd gebied	Saldo toe te voegen woningen in bestaand bebouwd gebied 2000	Per 1-1-2005: 0	In het kader van VinaC/BLS worden netto 1943 woningen toegevoegd in bestaand bebouwd gebied 2000, waarvan circa 100 als restant van de Vinexperiode 1995-2005.	4	
Open doelstelling Duurzaam bouwen en renoveren van woningen	Aantal woningen dat bij nieuwbouw en ingrijpende woningverbetering (>€50.000) voldoet aan de puntenscore volgens de Maatlat Duurzame Woningbouw resp. Duurzame Renovatie	Per 1-1-2005 : 0.	Stimulering Nationaal Pakket Duurzaam Bouwen met oogmerk - score Maatlat duurzame woningbouw 150 - score Maatlat duurzame renovatie 125	4	
Bijdragen aan de uitvoering van het Verdrag van Kyoto	Reductie CO ²	Per 1-1-2005 Uitv.plan Menukt/ Klimaatbeleid	Uitvoering geven aan projectenboek Uitvoeringsplan Energie en Klimaatbeleid Emmen dd. 2004 middels stimuleren energie-maatregelen 100 bestaande woningen	4	
Verlagen emissieniveau rioleringsystemen met 50%	De hoeveelheid vuilemissie en de ha. verhard oppervlak die afwatert via het gemengde rioleringsstelsel op de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi).	Afvalwateraccord. Per 1-1-2003 watert 770 ha bruto verhard oppervlak af op rwzi.	Aanleg 14 bezinkbassins en afkoppelen 170 ha verhard oppervlak van de riolering	4	
Bereikbaarheid Vinexlocaties voor verschillende modaliteiten waarborgen	Benoemde voorzieningen in de Intentieafspraken Verstedelijking Emmen van maart 2002 volgens Bereikbaarheidsprofiel Emmen	Emmen Bereikbaar en duurzaam veilig	- Aanleg en verbetering infrastructuur Rietlanden/Delftlanden - Verplaatsing ns-station Barges/voorstadhalte Emmen zuid	4	

Vervolg fysiek

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijks­geld per per indicator t.b.v. sanctie-regime
Fysieke voorwaarden voor aantrekkelijke sociale en veilige omgeving Fysieke ruimte scheppen voor sociale voorzieningen	Aantal en locatie toe te voegen of te verbeteren sociaal-culturele wijkvoorzieningen, voorzieningen voor woon-zorg-dienstverlening en sportief-recreatieve ontmoetingsplekken voor de jeugd	Wijkontwikkelings-plannen Emmen Revisited en Masterplan Emmerveer	<ul style="list-style-type: none"> - Totaal drie sociaal-culturele wijkvoorzieningen in de prioritaire wijken, resp. in Emmerveer en Emmen Compasuum revitaliseren of vervangen in nieuwe concepten - Alle prioritaire wijken en Emmerveer beschikken over een woon- zorg- dienst- verlening - Alle prioritaire wijken en Emmerveer beschikken over sportief recreatieve ontmoetingsplekken voor de jeugd 	4	
Vitaliseren van de binnenstad op het gebied van wonen, winkelen, cultuur, toerisme en recreatie	Realisering Cultureel kwartier volgens visiefase concept-Masterplan Emmen Centrum	Visiefase concept-Masterplan Emmen Centrum	<ul style="list-style-type: none"> - Het visiedocument voor een Masterplan Emmen Centrum wordt programmatisch uitgewerkt - Vaststelling van ontwikkelingsplan Cultureel Kwartier voor het gebied rond het gemeentehuis ten westen van de Hondsrugweg. - De stationsomgeving wordt herontwikkeld tot een gebied voor kantoren en kleinschalige bedrijvigheid, evt. wonen 	5	

Totaal € 7.966.000

5.3 Economie

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijksgeld per per indicator t.b.v. sanctie-regime
Verminderen aantal verouderde bedrijventerreinen en verbeteren aanbod van nieuwe bedrijventerreinen		In Emmen aanwezig: 1100 ha bedrijfs-terrein 650 ha. tuinbouwgebied			
	- Aantal hectare geherstructureerde bedrijventerreinen		Bahco 2e fase, omvang 150 hectare	3	1.068.000
	- Aantal hectare nieuw aangelegde bedrijventerreinen		geen	3	
	- Aantal hectare geherstructureerde tuinbouwgebieden		Haalbaarheidsstudie herstructurering tuinbouwcentra Klazienaveen en Erica	1,3	
	- Aantal nieuw aangelegde tuinbouwgebieden		Businessplan tuinbouw		
Verminderen criminaliteit tegen bedrijven en ondernemers	- Aantal delicten - Onveiligheidsgevoel van het lokale bedrijfsleven - Aangiftebereidheid ondernemers	Geen initiatief	Uitbouw Parkmanagement Bargermeer	2,8	
Vergroten aantal breedbandaansluitingen	Vraagbundelingstraject, gericht op het aansluiten van (semi-)publieke instellingen op breedband, afgerond met een aanbestedingsronde	Geen initiatief			
	Het aantal locaties van (semi-)publieke instellingen in de gemeente dat door middel van een vraagbundelingsinitiatief is aangesloten op breedband	Geen initiatief	Vanuit regiefunctie: 1. Vaststelling kadernota ICT 2. Bevorderen totstandkoming Zorgportal 1* lijnsgezondheidszorg 3. Raadhuis: stapsgewijs invoeren multi-channel dienstverlening gemeente Emmen	1,2	35.000
Verbeteren dienstverlening aan ondernemers	- Aansluiting bij nationaal elektronisch bedrijvenloket	Bedrijvenloket Emmen	Emmen aangesloten bij nationaal bedrijvenloket, content model	1	15.000
	- Tevredenheid ondernemer (verbetering oordeel in de Benchmark gemeentelijk ondernemingsklimaat)	6.0	6.5		

Vervolg economie

Outputdoelstelling	Indicator	Stedelijke nulsituatie	Stedelijk resultaat in 2009 (ambitie)	Prog. lijn	Rijksgeld per per indicator t.b.v. sanctie-regime
Open doelstelling Verminderen lokale administratieve lasten	Nog vaststellen	Nog ontwikkelen	Landelijke pilot regelgeving metaalsector	1	
Verbeteren economische bereikbaarheid	Aansluiten nationaal netwerk spoorwegverbindingen (intercity netwerk)	Dienstregeling NS 2004 traject Zwolle-Coevorden-Emmen	Gerealiseerde optimaliseringsmaatregelen (verdubbeling/baanvakverlenging) spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen zodat vervoerder in staat is om 1 keer per 30 minuten intercity sneldienst uit te voeren. Gereedkomen verplaatsing station Emmen-Bargeres naar Emmen zuid (zie BDU fysiek)	6	
	Ringwegenstelsel	Rondweg	- Realiseren weg-infrastructuur project in Bahco fase 2 - Plan-trace (incl. plantrace Rondweg-Noord)		100.000
Verminderen mismatch arbeidsmarkt en bevorderen werkgelegenheid	Aantal niet werkenden werkzoekenden Aantal werklozen	Niet-werkende werkzoekenden sept. 2003: 6479 Niet werkende werkzoekenden met een leeftijd onder 23 jaar: 571 Omvang WWB (voorheen ABW) 2004: 2900 Mismatch percentage 66%	Het bevorderen van werkgelegenheid, terugdringen aantal werkloze jongeren/verkleinen van de mismatch door: - Jaarlijks opzetten trajecten - Jaarlijkse afspraken plaatsingsbedrijf + gesubsidieerde banen - Jaarlijks opzetten trajecten nieuwe doelgroepen Waarbij als uitgangspunt geldt: * volume ontwikkeling binnen de WWB 3% onder landelijk gemiddelde * volume ontwikkeling binnen de WW 3% onder landelijk gemiddelde * WAO op landelijk gemiddelde	2/7	100.000
Structuurversterking Emmen door ontwikkeling kansrijke sectoren	Diversiteit	Eenzijdige economische structuur	Voortzetten acquisitie Emmtec Platform Callcenters Toerisme/recreatie in economisch perspectief zodanig dat: - toename aantal overnachtingen met 75.000 in 2010 - toename aantal arbeidsplaatsen met 300 in 2006 diversificatie-opgave	1 1,2 1,2	50.000
Totaal					€ 1.368.900

6. Financiën

Gezien de financiële ontwikkelingen in de gemeente Emmen zijn er keuzes gemaakt in de uit te voeren taken. Onderdelen daarvan hebben rechtstreekse gevolgen voor dit MOP.

Belangrijk element hierbij is de veranderende rol van de (gemeentelijke) overheid en de inzet van de middelen. Voor de Emmense situatie (voorzover dit te overzien) is er in dit MOP rekening mee gehouden.

Om de burger nog beter van dienst te kunnen zijn is er een organisatie ontwikkeltraject in gang gezet, dat medio 2005 haar definitieve vorm moet krijgen.

Het zal duidelijk zijn dat dit MOP, een belangrijk gegeven is voor de uitvoering van het beleid en de daadwerkelijke realisering van de gestelde doelen en daarmee voor genoemd ontwikkeltraject.

6.1 Relatie MOP - Programmabegroting

Het nu voorliggende MOP, is zoals reeds eerder aangegeven, gebaseerd op een 3-tal beleidsdocumenten: de Kadernota GSB, als afgeleide van de Strategienota 2020, is vertaald in 8 programmalijnen en de daaraan gekoppelde inspanningen. Hieruit is de programmabegroting gemaakt, derhalve is het MOP beleidsmatig en financieel ingebed in het handelen van de gemeente en maakt het deel uit van de beleids- en beheerscyclus en het informatiesysteem. Het collegeprogramma vindt hierin haar basis.

De opzet van de programmabegroting valt in een 15-tal thema's uit één. Delen van onderwerpen uit de programmabegroting kunnen in verschillende programmalijnen voorkomen. Op dit moment wordt gewerkt aan een verfijning en een betere afstemming tussen de verschillende onderdelen.

Op hoofdlijnen is de volgende relatie aan te geven:

GSB	Programmalijn	Programmabegroting
BDU - Sociaal	<ul style="list-style-type: none"> - Scholing en arbeidsmarkt (7) - Integrale veiligheid (8) 	<ul style="list-style-type: none"> - Onderwijs en jeugd - Veiligheid - Zorg en Welzijn - Accommodaties
BDU - Fysiek	<ul style="list-style-type: none"> - Woon- en leefklimaat (4) - Vitale stedelijke en regionale positie (5) 	<ul style="list-style-type: none"> - Bouwen, wonen en milieu - Sport, recreatie en cultuur - Openbaar gebied - Gebiedsontwikkeling - Vitale stad
BDU - Economie	<ul style="list-style-type: none"> - Kansrijke bedrijfssectoren (1) - Arbeidsmarkt (2) - Bedrijventerreinen (3) - Externe bereikbaarheid (6) 	<ul style="list-style-type: none"> - Economie en werkgelegenheid - Arbeidsparticipatie - Verkeer en vervoer

Hiernaast zijn er nog een drietal algemene onderwerpen: Burger en bestuur, Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen.

6.2 Overzicht

Omschrijving	Totale kosten	Gemeente	Provincie	Rijk BDU	Rijk overig	Europese Unie	Derden
BDU - Sociaal	40.616.152	1.969.464		38.646.688			
BDU - Fysiek	68.991.000	24.593.000	2.225.000	7.966.000	14.090.000	5.950.000	14.167.000
BDU - Economie	134.880.000	107.831.100		1.368.900	5.000.000	12.000.000	8.680.000
Totaal	244.487.152	134.393.564	2.225.000	47.981.588	19.090.000	17.950.000	22.847.000

De gestelde bedragen zijn exclusief de personele kosten die nodig zijn om de werkzaamheden uit te voeren

Hiermede is de balans tussen de doelen en de financiële mogelijkheden gevonden, derhalve is de uitvoering van dit MOP gewaarborgd.

Zoals al eerder is vermeld heeft dit MOP een veel kleinere omvang dan noodzakelijk zou zijn om de gestelde doelen in 2020 te kunnen realiseren.

In cijfers betekent dat de eigenlijke financiële behoefte ligt op een totaal bedrag van € 363.879.545.

7. Toelichting Brede Doel Uitkeringen

7.1 BDU-Sociaal (incl.veiligheid)

Inleiding

Een te eenzijdige economie, een gemiddeld zwakke inkomenspositie, een bevolking met veel lager opgeleiden en te veel mensen die niet werken, vergt een grote inzet van de gemeente Emmen om de hieruit voortvloeiende problemen op termijn te kunnen oplossen.

Emmen kent meer dan elders een groot aantal mensen dat een uitkering ontvangt in verband met werkloosheid of arbeidsongeschiktheid. De werkloze beroepsbevolking in Emmen is gemiddeld genomen laag opgeleid terwijl er vraag is naar hoger opgeleid personeel.

Versterking van de economische positie betekent meer banen en vernieuwing van de werkgelegenheid. Kennis en toegespitste beroepskwalificaties zijn hierbij van groot belang.

Inzet van Emmense Grotestedenbeleid is dan ook vooral gericht op het realiseren van een sluitende onderwijsaanpak. Goed onderwijs is een voorwaarde tot maatschappelijk succes. Het goede onderwijsvoorzieningsniveau in Emmen komt hierbij goed van pas.

Investeren in jeugd zorgt er voor dat ook in de toekomst vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar aansluiten.

Voorwaarden hiervoor zijn samenwerking in de onderwijsketen, overzicht van de overgangssituaties in scholing van kinderen en jongeren.

De gemeente Emmen is een van de "veiligste" gemeenten van Nederland. Echter dit betekent niet dat Emmen niet geconfronteerd wordt met (sociale) onveiligheid.

De al eerder aangegeven oorzaken liggen hieraan ten grondslag. Wat op allerlei maatschappelijke terreinen zijn uitwerking heeft. Een en ander heeft ook een negatief effect op de leefbaarheid en veiligheid in een aantal specifieke wijken en buurten.

Vooraf de toenemende groep jongeren zonder perspectief vormt een ernstige zorg waarbij alcohol- en drugsgebruik en de hieruit voortvloeiende criminaliteit steeds meer toenemen en de veiligheid op straat doet afnemen. Emmen wil middels het programma veiligheid verandering in deze situatie bewerkstelligen.

Een ander speerpunt binnen het Emmense beleid is aspect participatie en het vrijwilligerswerk.

Binnen de afspraken met het lokale welzijnswerk worden initiatieven ontplooid om meer met name ook allochtonen groepen te betrekken bij het vrijwilligerswerk in onze gemeente. Een nadere

inventarisatie van het vrijwilligerswerk in de gemeente is hierbij op korte termijn gewenst.

Met o.a. behulp van de maatregelen in het Meerjaren Ontwikkelings Programma onderdeel BDU Sociaal wil Emmen in de komende periode zich inzetten voor een betere scholing, een versterking van vooral het woon en (veilig) leefklimaat in de stad en een bijdrage leveren aan een substantiële groei van het aantal arbeidsplaatsen.

Bij de onderscheiden thema's wordt het "SWOT" verder uitgewerkt.

Mensen die elkaar verstaan

Kaders gemeentelijk Integratiebeleid

De gemeente Emmen beschikt op dit moment niet over een specifieke integratienota. Echter onze inzet zal zijn om binnen een termijn van een jaar een integratienotitie voor Emmen te ontwikkelen.

In het navolgende geven wij in het kort aan welke zaken in de gemeente op diverse beleidsterreinen i.r.t. integratie zich voordoen.

a. Inburgering

In 2004 is gestart met de uitvoering van de Regeling Inburgering Oudkomers. Emmen heeft 100 trajecten toegewezen gekregen, die via aanbestedingsprocedures door externen worden uitgevoerd. De uitvoering betreft een samenwerking tussen respectievelijk de diensten Sociale Zaken (werklozen) en Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn (opvoeders).

De gemeente is daarnaast verantwoordelijk om uitvoering te geven aan de Wet Inburgering Nieuwkomers. De aantallen zijn moeilijk te plannen omdat het nu eenmaal vrije vestiging van migranten (ex asielzoekers en gezinsvormers/herenigers) betreft. De huidige stand van zaken betreffende de toewijzing en inschrijving van oudkomers kan (anno augustus 2004) worden vastgesteld op 73 personen. Het ligt in de verwachting dat de prognoses m.b.t. inburgering oudkomers wordt gehaald. Een succesvolle inburgering is af te meten aan twee harde criteria namelijk het voorkomen van voortijdig uitval en het via erkende toetsen meten van niveau verbetering op de taalbeheersing van de cursist.

Tevens wordt het inburgeringstraject (zowel bij nieuw- als oud-komers) dual van inhoud, dwz. dat het leren van de taal gecombineerd wordt met stage, arbeid of opvoedingsondersteuning. Het Rijk werkt inmiddels aan een stelselherziening voor inburgering. Vanaf 2006 zal een nieuwe wettelijke regeling gaan gelden.

De consequenties van deze stelselherziening zijn nog niet te overzien.

b. Onderwijs

De gemeente Emmen hanteert het uitgangspunt voor het primair onderwijs dat allochtone leerlingen direct meedraaien in de basisschool in de buurt. Daarnaast functioneren er in de gemeente Emmen twee AZC scholen voor het primair onderwijs. Voor vier voortgezette onderwijscholen in Emmen worden zeven groepen in het kader van de internationale taalklassen instand gehouden. Inzet hierbij is dat de betrokken leerlingen via maatwerk instromen in het reguliere voortgezet onderwijs.

In de nota onderwijsachterstanden en de uitwerking daarvan in de plannen van de schoolbesturen neemt ook de bestrijding van taalachterstand bij allochtone leerlingen een belangrijke plaats in. Ook hierbij komt de overgang basis en voortgezet onderwijs nadrukkelijk in beeld. Voortvloeiende hieruit heeft de gemeente Emmen zich gemeld voor het pilot project Schakelklassen geïnitieerd door het Ministerie van OC&W.

c. Werkgelegenheid

Ook de gemeente Emmen ziet arbeid als een zeer belangrijk integratiekader.

In het verlengde hiervan heeft Emmen gekozen voor het principe werk gaat boven uitkering.

In het kader van de Wet Werk en Bijstand wordt in Emmen rekening gehouden met de uitstroom van vooral allochtone groepen uit de bijstand. Een belangrijk instrument hierbij is het wegwerken van taalachterstand voor deze groepen.

d. Participatie

Binnen de afspraken met de lokale welzijnsstichting worden initiatieven ontplooid om meer allochtonen groepen te betrekken bij het vrijwilligerswerk in onze gemeente (interculturelisatie vrijwilligerswerk). Een nadere inventarisatie van het vrijwilligerswerk in de gemeente i.r.t. de deelname van allochtone groepen in deze is op korte termijn gewenst.

Geen leerling zonder diploma van school

De gemeente Emmen is in de RMC (Regionaal Meld en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten) functie contactgemeente voor de regio Zuidoost Drenthe. Dit betekent dat zij in het kader van de RMC wet werkzaamheden ten behoeve van de

drie gemeenten Coevorden, Borger-Odoorn en Emmen uitvoert. De RMC functie registreert de verplichte meldingen van schoolverlaters (tot 23 jaar) zonder startkwalificatie van de scholen voor VMBO en MBO.

Emmen kiest voor een sluitende aanpak om voortijdig schoolverlaten dan wel jeugdwerkloosheid te voorkomen door o.a. het vervolmaken van meldingen vanuit het onderwijsveld, het koppelen van bestanden vanuit onderwijs, CWI en Sociale Zaken. Daarnaast heeft Emmen plannen om de trajectbepaling en begeleiding op maat binnen een multidisciplinaire aanpak in het Emmense jongerenloket te situeren. Het totaal in de gemeente Emmen geregistreerde aantal voortijdig schoolverlaters voor het schooljaar 2003-2004 bedroeg 1200 (RMC) meldingen. Een deel van deze schoolverlaters stroomt op termijn weer terug in het regulier onderwijs en een ander deel zal zonder een startkwalificatie een plek vinden op de arbeidsmarkt.

De ambitie voor Emmen is het streven, om in totaliteit 600 jongeren richting arbeidsmarkt een startkwalificatie mee te geven, gebaseerd op de gehele MOP-periode 2005-2009.

Het percentage allochtone voortijdig schoolverlaters bedraagt circa vijf procent van de totale groep voortijdig schoolverlaters in de regio Emmen. Gerelateerd aan het aantal meldingen 2003-2004 betekent dit een aantal van 60 personen.

De doelstellingen welke gehanteerd worden door zowel de rijks- als door lokale overheden rondom jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, zijn o.a. gebaseerd op afspraken die in Europees verband zijn gemaakt.

Gedurende het schooljaar 2003-2004 functioneerden er in de gemeente Emmen twee AZC scholen voor het primair onderwijs. Daarnaast werden in de vier voortgezette onderwijsscholen in Emmen zeven groepen in het kader van de internationale taalklassen instandgehouden. Naast deze opvang voor allochtone leerlingen beschikt het samenwerkingsverband V.O. over een kort orthopedagogisch didactisch centrum waar LBO leerlingen met specifieke problematiek kunnen worden opgevangen (nationale onderwijsprijs 2003).

Los van de opvang van allochtone leerlingen gaan wij er vanuit om uiterlijk in het jaar 2009 in het primair onderwijs negen schakelklassen in Emmen te hebben gerealiseerd.

Ervaringen naar aanleiding van het mogelijke pilot-project in Emmen kunnen nog tot bijstelling van de in dit kader gestelde ambitie leiden.

In Emmen is ter uitvoering van de regeling Voor- en Vroegschoolse educatie afgesproken om in vier wijken/dorpen van start te gaan met gerichte VVE-activiteiten, te weten in Emmermeer, Angelslo, Nieuw Amsterdam/Veenoord en Weiteveen, wijken/dorpen met scholen met 70% of meer gewichtleerlingen.

In totaliteit nemen thans binnen de 4 wijken, 262 kinderen deel aan VVE programma's. Van de peuters die gebruik maken van een VVE programma is 91 % autochtoon en 9 % van de peuters is allochtoon. Verspreiding van kennis en ervaringen naar andere wijken is ons streven. De ambitie met betrekking tot de deelname van kinderen aan activiteiten op het terrein van de Voor- en Vroegschoolse Educatie is geënt op de volledige MOP periode. Voor Emmen betekent dit in totaliteit 500 kinderen voor de periode 2005 - 2009.

Hierbij wordt uitgegaan van het principe van een minimaal bereik van 50 % van de groepen 3-4 jarigen en 4-5 jarigen in de desbetreffende wijken/dorpen.

Voor Emmen is het van belang op het terrein van onderwijs en jeugdbeleid de lijn naar (geïndiceerde) jeugdzorg goed te leggen. In het licht van de Wet op de Jeugdzorg is het van belang de posities van de verschillende partijen te heroverwegen en opnieuw duidelijke afspraken te maken om deze ketens sluitend te maken. Een eerste stap daarin is in middels gezet door goede afspraken te maken tussen het Schoolmaatschappelijk Werk en Bureau Jeugdzorg over taken en rollen van de verschillende partijen. Op andere terreinen moeten deze afspraken nog worden gemaakt en moet de keten verder sluitend gemaakt worden. Om dit te bewerkstelligen wordt een pilot ontwikkeld. Hierbinnen

wordt de zorgstructuur in Emmen duidelijk neergezet en worden krachten benut en uitgebouwd en zwakke schakels versterkt. De ontwikkeling en uitvoering van deze pilot beslaat het hele kalenderjaar 2004. Na dit jaar ligt er een plan voor een sluitende aanpak dat vervolgens kan worden uitgevoerd.

Provincie Drenthe en gemeente Emmen trekken samen op in dit project.

Op het beleidsterrein van de volwasseneducatie is er in Emmen sprake van een verplichte inkooprelatie met het Drenthe College. Wel is de gemeente vrij in het voeren van een eigen doelgroepbeleid op dit terrein.

Op dit moment worden er trajecten ingekocht op het gebied van VAVO, Nederlands als tweede taal (veelal vervolgtrajecten na het WIN traject) en trajecten op het gebied van sociale redzaamheden (het oude alfabetiseringswerk).

In het najaar van 2004 heeft een werkgroep met betrekking tot de volwasseneducatie zijn advies afgerond met de insteek om meer samenhang aan te brengen in het gemeentelijke scholingsbeleid.

Van de straat en veilig

De gemeente Emmen vervult samen met de gemeente Assen voor de provincie Drenthe voor de Maatschappelijke Opvang een centrumfunctie.

In de gemeente Emmen bevinden zich dan ook een tweetal grote instellingen voor Maatschappelijke Opvang en Vrouwen Opvang t.w. het Leger des Heils (Breehof) en de Veltmanstichting te Weiteveen.

Het Leger des Heils stelt het voorkomen van dak- en thuisloosheid centraal door middel van een sluitende keten van hulp en zorg centraal. Een periode van structuur en veiligheid in het opvangcentrum van circa een half jaar vormt daarna de opstap voor een traject van wonen met begeleiding in allerlei graden van intensiteit. Pas dan zijn mensen weer in staat om het leven zelfstandig aan te kunnen. Daarnaast blijft er een categorie mensen die gebaat is bij een plek in een sociaal pension.

De Veltmanstichting biedt naast 24 uur crisisopvang, vrouwenopvang, woonbegeleiding ook een tijdelijk verblijf gekoppeld aan zorgverlening en begeleiding aan cliënten die voor langere tijd ernstig ziek zijn en uit dien hoofde meer zorg behoeven.

De gemiddelde verblijftijd in de diverse vormen van MO is erg afhankelijk van de vorm van opvang en hulpverlening. De in het MOP genoemde cijfers (3-5 maanden) betreft de 24-uursopvang. In Emmen bevindt zich verder een vestiging MO 24-uurs meerzorg: dit zijn 80-90 bedden zorgverlening en (psychosociale) begeleiding aan cliënten die voor een langere periode (ernstig) ziek zijn en meerzorg (ook verpleging en verzorging) behoeven. Hierbij kan gedacht worden aan Korsakow, uitbehandelde

psychiatrische cliënten die niet meer naar huis kunnen, niet-aangeboren hersenletsel met ernstige gedragsproblemen en persoonlijkheidsveranderingen. Vanwege de meervoudige zorgproblematiek zijn deze mensen nauwelijks te plaatsen in reguliere somatische of psychogeriatrische verpleeghuizen. De verblijftijd is derhalve erg lang en het is niet te verwachten dat dit beïnvloedbaar is.

Desondanks is de Emmense ambitie gericht om de gemiddelde verblijfsduur in de maatschappelijke opvang gedurende de MOP periode (doch uiterlijk in 2009) met minimaal 20 % terug te brengen. In 2004 wordt op initiatief van de centrumgemeenten in Drenthe (Emmen en Assen) een startnotitie MOMO opgesteld, waarin een begin wordt gemaakt met een regionale beleidsvisie, mede in het licht van de nieuwe wet maatschappelijke zorg, de wijzigingen in de AWBZ, centralisering van de indicatieorganen en de Wet Werk en Bijstand.

Hiernaast vindt afstemming plaats binnen het portefeuillehoudersoverleg Zorg en Welzijn in kader van de Vereniging Drentse Gemeenten.

Gezond en wel in de stad

Uit recente onderzoeken is het volgende gebleken dat er meer jongens zijn met overgewicht dan meisjes. Er is daarnaast een verband tussen overgewicht en opleidingsniveau. Van personen met een hoog opleidingsniveau heeft namelijk 18% overgewicht, met een opleiding op middenniveau is dat 20% terwijl dit met een lagere opleiding 37% bedraagt.

Jeugd met overgewicht doet niet of nauwelijks aan actieve lichaamsbeweging.

In Emmen is een proefpilot opgestart waarbij in de groepen

2 en 7 van het basisonderwijs kinderen met risicopreventie worden opgespoord en voorzien worden van een pakket van maatregelen. Dit in de vorm van meer bewegen, voedingsadviezen en andere zaken, in samenwerking met Sport Drenthe, scholen en de Rijks Universiteit Groningen.

Kinderen worden opgespoord via de jeugdarts. In het kader van het onderzoek wordt er tegelijkertijd een schaduwgroep elders gedraaid. Resultaten worden medio 2004 verwacht en omgezet in een traject. De opgedane ervaringen worden opgenomen in het basistakenpakket Jeugd gezondheidszorg voor de periode na 2005.

Hiervoor is het opstellen van een plan van aanpak, om de gezondheid van de jeugd in positieve zin te beïnvloeden, een voorwaarde.

De betrokken organisaties zullen middels de uitvoering van het plan van aanpak en met behulp van de ontvangen doeluitkering activiteiten opzetten om het overgewicht in de categorie 0-19 jarigen met 15 % te verlagen. Specifieke aandacht in dit kader zal uitgaan met name naar de jeugd in de bovenbouw (9-12 jarigen) van het primair onderwijs.

Naar een veiliger samenleving

De openbare geestelijke gezondheidszorg wordt in bijna alle gevallen gekenmerkt door mensen met meervoudige problematiek (sociaal isolement, verwaarlozing, huiselijk geweld, vervuiling, schulden, psychische problemen en verslaving) de zgn. multi-probleem gezinnen. Door de ontwikkeling van OGGZ-beleid en verbetering van de coördinatie van de hulpverlening wordt duidelijkheid geboden over de verwachtingen die betrokken partijen van elkaar hebben en bijbehorende

verantwoordelijkheden. Binnen de gemeente Emmen heeft in dat kader een werkgroep, bestaande uit diverse hulpverlenings- en opvanginstellingen, woningcorporaties, regiopolitie en de gemeente, een aantal aanbevelingen ontwikkeld.

Medio 2004 werd in Emmen een kerngroep ingesteld, waar beleidsontwikkeling, evaluatie en bewaking plaatsvindt. Vanuit deze kerngroep wordt ook de provinciale lijn gelegd. Ter ondersteuning van het algemene beleid zijn een uitvoeringsovereenkomst en een convenant opgesteld. Deze is in 2004 ter ondertekening aan alle participanten voorgelegd.

In Emmen wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een laagdrempelige inloopvoorziening in Emmen. Het doel van de voorziening is reïntegratie in de breedste zin van het woord. Met de ontwikkeling van een inloopvoorziening wordt een ontmoetingsplek gecreëerd waar een op de cliënt toegesneden hulpaanbod wordt ontwikkeld. Eveneens ontstaat op deze wijze zicht op de aard en de omvang van de problematiek doordat er registratie plaatsvindt van de cliënten en de hulpvraag. Tenslotte wordt de overlast voor de inwoners van Emmen beperkt.

In de komende convenantperiode zal voornoemde voorziening moeten worden gerealiseerd.

Tenslotte is het de bedoeling dat in het kader van de z.g. Rietkerkgelden 12 extra plaatsen woonbegeleiding worden gerealiseerd.

In de provincie Drenthe is in 2000 het project "Thuisfront" van start gegaan. Het project is gericht op preventie huiselijk geweld en bestaat uit verschillende deelprojecten. Een van de kernprojecten is "Eerste hulp bij huiselijk geweld". In dit project wordt samengewerkt door de vrouwenopvang, FIOM, OM, Regiopolitie, reclassering, maatschappelijk werk, psychiatrie, meldpunt kindermishandeling en slachtofferhulp.

Vrouwelijke slachtoffers kunnen een beroep doen op een time-outvoorziening in de vrouwenopvang. De samenwerking tussen de instellingen is vastgelegd in een overeenkomst en in een protocol zijn de rollen en handelingen van betrokken partijen beschreven.

Hierbij wordt gestreefd via de z.g. ketenaanpak naar:

- Het acuut stoppen van huiselijk geweld
- Het voorkomen van recidive door middel van gerichte interventies
- Het herstellen van de geschonden norm
- Het vergroten van de aangifte-bereid van slachtoffers

In 2004 wordt door een provinciale begeleidingscommissie gewerkt aan de implementatie van de werkwijze binnen de regiogemeenten.

Het in het MOP aangegeven aantal meldingen, zijnde 75, heeft alleen betrekking op de Emmense situatie.

Vergroten van de veiligheid rondom scholen (open doelstelling)

Om de veiligheid rondom scholen en op weg naar scholen te vergroten wordt de stichting veiligheidszorg ingezet om toezicht te houden. Daarbij wordt gelet op verkeersveiligheid, asociaal gedrag, handel en gebruik van drugs, criminaliteit en specifiek fietsendiefstal.

Uit de kwalitatieve evaluatie door betrokkenen blijkt dat door het toezicht het veiligheidsgevoel van de leerlingen vergroot wordt, het aantal fietsendiefstallen afgenomen is en het verkeersgedrag op moment dat het toezicht aanwezig is, verbeterd.

Het verminderen van de criminaliteit gepleegd door volwassenen en jeugdige veelplegers

Speerpunt is het bevorderen van een veilig opgroeiklimaat voor jongeren door ervoor te zorgen dat het verschijnsel jeugdcriminaliteit afneemt naar aard en omvang en dat het aantal jongeren, dat zich schuldig maakt aan criminaliteit, vermindert door preventie, vroeg signaleren en doorverwijzen en strafrechtelijke afdoening samen met de relevante ketenpartners.

Te bereiken door:

- Duidelijke en consequente aanpak veelplegers en harde kernjongeren
- Terugdringen van ervaren overlast door jeugdigen

Hier toe is een convenant tussen de verschillende deelnemende partijen afgesloten.

Inzet is verlaging van het aantal veelplegers zowel m.b.t. meerder- als minderjarigen, als allochtoon en autochtoon, met 15 % op 01-01-2008 ten opzichte van de situatie van 01-01-2004.

Het gesloten convenant maakt geen onderscheid in allochtone als autochtone veelplegers.

Echter de hiertoe relevante gegevens m.b.t. veelplegers zijn voor de Emmense situatie wel beschikbaar.

Het afgesloten convenant is leidend voor de Emmense aanpak. In Emmen zijn per 1-1-2004 32 veelplegers als zodanig aangewezen. Elk van hen is gekoppeld aan een wijkagent die zorgt voor extra toezicht en begeleiding.

De gemeentelijke taken in het kader van dit project betreffende de huisvesting, arbeidsrehabilitatie en uitkering krijgen de komende tijd nader vorm en inhoud.

Het verminderen van overlast op straat veroorzaakt door personen

Aanpak gericht op het terugdringen van overlastgevenden middels gerichte programma's en het realiseren van inloopvoorzieningen.

Het verminderen van criminaliteit in risicogebieden en in de woonomgeving mede door een gebiedsgerichte aanpak

Emmen Revisited

Leidraad voor handelen zijn de uitkomsten van het Woonbelevingsonderzoek 2004 evenals de cijfers uit de Politie-monitor 2003.

De in deze documenten beschreven veiligheidsanalyse vormt de input voor het op te stellen maatregelenpakket.

De aandacht is gericht op Emmen Revisited (Angelslo, Emmerhout en Bargeres).

Emmen Revisited maakt zowel deel uit van de prioritaire wijken (Top 56) zoals deze door VROM zijn benoemd, evenals de veiligheidsmonitorwijken van BIZA. Dit geeft een extra impuls aan de voorgestane integrale aanpak.

Indachtig de aandachtspunten uit de rijksnota "Naar een veiliger Samenleving" zullen de op te stellen integrale maatregelenpakketten gericht zijn op aanpak van de volgende criminaliteitsvormen: geweld, vermogensdelicten (auto, inbraak en fiets), overlast, verloedering en onveiligheid in de buurt.

Convenant stationsgebied Emmen

Om tot een vergroting van de veiligheidsbeleving te komen in het stationsgebied Emmen zijn wij in gesprek met de vervoerders (NS en Arriva) om in een te sluiten convenant over en weer terzake afspraken te maken.

Ontruimingsacties (ondermeer drugspanden)

Het betreft hier de gemeentelijke ondersteuning ter verwezenlijking van de doelstellingen en aandachtspunten zoals deze zijn verwoord in de wijkplannen van de politie 2004.

De ketenaanpak (woningbouw corporatie-energiebedrijf-politie-justitie-gemeente) staat hier centraal.

Vergroten van de fysieke en externe veiligheid en veiligheidsgevoel

De rampen in Enschede en Volendam hebben een geweldige impact gehad op bestuurlijk Nederland. Fundamentele vragen zijn gesteld met betrekking tot de fysieke risico's die burgers lopen in hun leefomgeving, de kwaliteit van toezicht op en handhaving van vergunningvoorschriften en de kwaliteit van toezicht van vergunningvoorschriften en de kwaliteit van de rampenbestrijding.

Op basis van de rapporten van de commissies Oosting en Alders formuleerde het kabinet 155 actiepunten qua fysieke veiligheid en rampbestrijding. Op vrijwel elk gerelateerd deelreënis is verbetering urgent en wordt gerichte actie aangekondigd. Een cruciale rol in de voorziene verbetering is weggelegd voor gemeenten.

Ze staan aan het roer bij de lokale organisatie van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

De gemeente Emmen is medio 2002 gestart met het programma Fysieke Veiligheid, met als uitgangspunt:

"het opzetten van een gemeentebreed veiligheidsbeleid, toegespitst op de fysieke veiligheid waarbij aandacht wordt besteed aan de volgende aspecten:

1. een actueel beeld van de externe risico's binnen de gemeente Emmen
2. integratie van de huidige wijze van werken van vergunningverlening, controle en handhaving en het doen van aanbevelingen tot een organisatie brede aanpak
3. het actualiseren, toetsen en waarnodig aanpassen van het rampenplan".

Het programma dient een bijdrage te leveren aan de in het college-programma 2002-2006 geformuleerde hoofddoelstelling: "Een veilig woon-, werk-, recreatie- en leefmilieu in de gemeente Emmen".

Het programma Fysieke Veiligheid is inmiddels zover gevorderd dat wij de stedelijke nulsituatie voor de open outputdoelstelling "vergroten van de fysieke en externe veiligheid en veiligheidsgevoel" in beeld hebben. In hoofdlijnen:

- A. Er is een goed en inzichtelijk beeld van de fysieke- en externe veiligheid in Emmen
- B. De vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieu-, bouw-, gebruiks- en evenementenvergunning is op een uitvoeringsniveau +/-

Op basis van deze uitkomst hebben wij besloten om voor wat betreft het hiervoor onder B bedoelde te willen streven naar een uitvoeringsniveau +. Dit stedelijk resultaat willen wij in de tijdsperiode van het MOP bereiken, hetgeen in concreto betekent:

- In 2005 (20%), 2006 (40%) van de vergunning op naleving te controleren door:
 - Implementatie werkprocessen en taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden
 - Implementatie beleidskader pro-actie, preventie en handhaving
 - Inhaalslag vergunningen milieu

Met betrekking tot het hiervoor onder A bedoelde zullen wij in 2009 het volgende stedelijk resultaat hebben bereikt:

- Scenariodenken in relatie tot gemeentelijke structuurvisie veiligheid
- Een risicokaart
- Een gebouwdossier dat is gekoppeld aan het vastgoedsysteem

Voor het monitoren van het te behalen stedelijk resultaat zal er een periodieke audit op de kwantiteit, kwaliteit en de integraliteit van de vergunningverlening, toezicht en handhaving worden uitgevoerd.

Voor toezicht in het openbare gebied (winkelcentra, hangplekken, stationsomgeving, Emmen revisited wijken) willen wij de

inzet van de stichting Veiligheid intensiveren. Door ondermeer inzet niet werkende werkzoekenden ligt er een relatie met het door ons voorgestane arbeidsoffensief.

Aanpak jeugdprostitutie door preventie en voorlichting

Betreft de problematiek van de Loverboys.

Er zijn duidelijke signalen dat er in Emmen loverboys zijn die jonge meisjes in prostitutie proberen te lokken. (30 gevallen) Het is een ernstige problematiek: jonge meisjes worden gedwongen tot prostitutie, ze zijn emotioneel en financieel van hun "vriend" afhankelijk. Het plan van aanpak richt met name op de intermediairs die in organisaties actief zijn, waar met meisjes vanaf 13 jaar contact gelegd wordt:

- Mentoren van het voortgezet onderwijs en adviseurs van de cursistenservice van het Drenthe college
- Medewerkers van het jongerenwerk/schoolmaatschappelijk werk van Alcides, het jongeren informatiepunt en het daghulpcentrum jeugdhulpverlening

Het doel is om door preventie en voorlichting over het fenomeen loverboy een bijdrage te leveren aan de kennis van de loverboys werkwijze, kennis van de sociale kaart inzake loverboy-problematiek, vroegtijdig kunnen signaleren en profielherkenning van dader en slachtoffer.

7.2 BDU-Fysiek

Inleiding

Met de BDU Fysiek wordt voortzetting gegeven aan het op 1 januari 2000 vastgestelde ISV-MOP voor de gemeente Emmen. Speerpunten van beleid blijven:

- De verbetering van de samenstelling van de woningvoorraad
- Verbetering van de openbare ruimte
- Vitalisering van het stadscentrum

De doelstellingen op het gebied van wonen zijn opgenomen in het Woonplan 2020. Ingevolge de Intentieafspraken Verstedelijking zet Emmen in op een netto-toevoeging van woningen in bestaand bebouwd gebied (bebouwde kom 1997). De nadruk ligt daarbij op verdere versterking van de woonfunctie in Emmen Centrum en de ontwikkeling van centrumstedelijke woonmilieus in en rond de wijkcentra.

Volgens de Kadernota GSB ligt in Emmen de prioriteit bij de verbetering van de openbare ruimte in de wijken Angelslo, Emmerhout en Barges (Emmen Revisited) en in Emmermeer. De eerstgenoemde wijken maken onderdeel uit van de door het rijk geprioriteerde wijken.

In de praktijk van de stedelijke vernieuwing binnen Emmen Revisited is de borging van culturele kwaliteiten een belangrijk aandachtspunt. De hoogwaardige stedenbouwkundige structuur van Angelslo en Emmerhout en de met name in Barges aanwezige landschapselementen genieten bijzondere aandacht en bescherming in masterplannen en daarop te baseren bestemmingsplannen. De verbetering van het grootschalige groen in de stad is hierop afgestemd. Met sociaal-culturele voorzieningen op maat, vernieuwende concepten voor woon-zorg-dienstverlening voor ouderen en sportief-recreatieve ontmoetingsplekken voor jongeren wil Emmen het leefklimaat in de wijken verbeteren.

Het onderzoek Landsdekkend beeld bodemsaneringlocaties heeft 3678 verdachte locaties opgeleverd. Verwacht wordt dat hieruit voor Emmen een saneringsopgave van circa 400 locaties zal resulteren.

Het beleid van Emmen is er op gericht om vóór 2020 de geluidsanering van woningen volgens de A- en raillijst te hebben afgerond. Uit metingen is komen vast te staan dat de kwaliteit van de lucht in Emmen voldoet aan de normen genoemd in het Besluit Luchtkwaliteit, zodat hiervoor geen doelstelling is geformuleerd.

Met betrekking tot de Vinexwijken worden ter uitvoering van de Intentieafspraken Verstedelijking de nodige bereikbaarheidsmaatregelen uitgevoerd. Fysieke maatregelen ter verbetering van de (verkeers)veiligheid zijn opgenomen onder het BDU Sociaal-veilig en worden in uitvoeringsplannen resp. Masterplannen geïntegreerd.

Ook in de volgende GSB-periode zet Emmen onverminderd in op de vitalisering van het centrum van Emmen. De ontwikkeling van het culturele kwartier met het in een latere programmaperiode daarin op te nemen nieuwe Stadstheater en de woonfunctie zijn belangrijke speerpunten.

Toelichting op sterk, zwak, kansen en bedreigingen (SWOT)

Sterke punten van Emmen zijn:

- Aantrekkelijke woonmilieus
- Ruimte voor variatie en groei
- Gespreide (sociale) voorzieningen

Schone en gezonde lucht de stad Emmen groeide in de jaren '60 snel door de forse toename van werkgelegenheid. In hoog tempo zijn grootschalige woonwijken gebouwd. Het concept van de open groene stad is als leidraad voor de ontwikkeling gehanteerd. Emmen wordt dientengevolge gekenmerkt als een ruime, groene gemeente, met een hoogwaardige stedenbouwkundige opzet van de woonwijken: een mix van stedelijke dynamiek en landelijke rust. Uit het Woonbelevingsonderzoek blijkt een relatief hoge waardering voor de woon- en leefkwaliteit in de dorpen, wijken en buurten.

Elke wijk en dorp beschikt over een zo compleet mogelijk pakket voorzieningen. De spreiding van voorzieningen levert evenwel een spanningsveld op tussen enerzijds betaalbaarheid en kwaliteit, anderzijds bereikbaarheid.

Uit metingen is gebleken dat de luchtkwaliteit in het stedelijke en landelijke gebied van Emmen voldoet aan de normen.

Zwakke punten zijn:

- Weinig gevarieerd woningaanbod
- Energiewaarde bestaande woningvoorraad
- Hoge beheerskosten door grote spreiding en oppervlakte
- De onderhoudskwaliteit van openbaar gebied en voorzieningen

Veel naoorlogse woningbouw is met het oog op de (toenmalige) inkomenssituatie in deze gemeente in de sociale huursector gerealiseerd. Een relatief groot deel van de woningen in Emmen is energetisch van slechte kwaliteit. Dit leidt tot een hoog energieverbruik en daarmee tot een grote bijdrage aan de emissie van CO².

De ruimtelijke opzet van Emmen en het grote oppervlak met verspreide bebouwing leidt tot hoge beheerskosten van het openbare gebied en de voorzieningen. Veel openbaar gebied en voorzieningen zijn (met rijkssteun) ontwikkeld in de zestiger en begin zeventiger jaren. De onderhoudskwaliteit laat te wensen over, mede door beperkte financiële mogelijkheden.

Kansen kunnen worden benut op het vlak van:

- Versterken centrumstedelijk gebied
- Wijkvernieuwing, met respect voor stedenbouwkundige waarden
- Opwaarderen openbaar gebied

De aantrekkelijkheid van Emmen als vestigingsgemeente voor nieuwkomers wordt voor een belangrijk deel bepaald door de uitstraling en belevingswaarde van het stedelijk centrum. Met de daar aanwezige voorzieningen op het gebied van winkelen, recreëren en cultuur oefent een sterk centrum aantrekkingskracht uit. Door herontwikkeling van de Emmense woonwijken wordt beoogd om deze weer aantrekkelijk te maken voor een meer diverse bevolkingssamenstelling. Het woningaanbod en de wijkwinkelen met voorzieningen (scholen, wijkcentra) worden gemoderniseerd. Het openbare gebied wordt aangepast voor in de tijd gewijzigde gebruiksmogelijkheden.

Bedreigingen

- Verpaupering van woonbuurten
 - Afbrokkelend voorzieningenniveau
 - Financiële mogelijkheden gemeente en andere overheden
- De teloorgang van woonbuurten als gevolg van cumulatie van problematieken, achterblijvend onderhoud en het steeds meer verdwijnen van "vangnetten" is ook voor Emmen nog steeds een levensgrote bedreiging. Er blijft voortdurend aandacht nodig om

waar nodig bij te sturen, aanpassingen te plegen in de samenstelling van het woningaanbod en de leefomgeving en in het uiterste geval op te treden. Stedelijke vernieuwing is in deze optiek een continu proces welke in nauwe samenspraak met bewoners en hun vertegenwoordigers inhoud wordt gegeven. De instandhouding, maar vooral de vervanging van voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport en samenleving staat onder druk als gevolg van toenemende exploitatielasten en beperkte financiële mogelijkheden van de gemeente.

Bij de onderscheiden thema's wordt dit verder uitgewerkt.

Overgang ISV-1 naar GSB-III.

Over de realisering van doelen in het kader van het Emmens Ontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing 2000-2004 wordt voor 1 juli 2005 verantwoording afgelegd aan het Rijk. In dat verband zullen afspraken worden gemaakt met het rijk over de wijze van realisering van de per 1 januari 2005 nog niet afgeronde doelstellingen. Dit kan onder meer inhouden dat als dan wordt overeengekomen op welke termijn dan wel in welke mate de doelstelling alsnog wordt gerealiseerd. De daartoe nodige middelen blijven gereserveerd. Er is dus geen sprake van het doorschuiven van doelen naar het nu voorliggende MOP 2005-2009. Opmerking in dit verband verdient wel dat in het Ontwikkelingsprogramma SV 2000-2004 onder meer is voorzien in de revitalisering van bedrijventerreinen. In het nu voorliggende MOP is er voor gekozen om delen van deze bedrijventerreinen nu verder te herstructureren als tweede fase van de versterking van de economische structuur. Deze doelstelling is uitgewerkt onder de BDU Economie.

Wonen

In het Woonplan Emmen 2020 is aangegeven hoe de gemeente Emmen invulling wil geven aan een op de behoefte afgestemd aanbod op het gebied van wonen. Overeenkomstig de Strategienota richt Emmen zich daartoe op verbreding en modernisering van de woningvoorraad. Om een aantrekkelijke vestigingsgemeente te zijn voor nieuwe bedrijfsontwikkeling is een goed woon- en leefklimaat een "must". Emmen wil dit realiseren door tot 2020 totaal 2500 extra woningen toe te voegen in de hogere segmenten van de woningvoorraad en door modernisering van het aanbod. Alle woningbouw in Emmen wordt zoveel mogelijk duurzaam en levensloopbestendig uitgevoerd. Het woningaanbod in de wijken en dorpen van Emmen is nog steeds eenzijdig geconcentreerd van samenstelling: eengezinsrijenwoningen in de sociale huursector. Dit belemmert de sociale diversiteit. Om die reden hebben de gemeente Emmen en woningstichting Wooncom met het project Emmen Revisited al in een vroegtijdig stadium de aanzet gegeven tot de vervanging van totaal 2000 sociale huurwoningen in de periode 2000-2010.

In de afgelopen ISV-periode is enige stagnatie opgetreden in de nieuwbouw van woningen. Mede daardoor is de druk op de woningmarkt weer opgelopen. Het programma 2005-2010 voorziet in extra woningproductie ter compensatie van opgelopen achterstand. Aangenomen mag worden dat de uitstroom uit de sociale huursector naar de duurdere huur- en koopsector dan weer zal toenemen.

Uitmoet 2010 moet de woningvoorraad zijn toegenomen tot 49.400 overeenkomstig de Intentieafspraken die in maart 2002 hieromtrent met het Rijk zijn gemaakt.

Gelet op de resultaten in de afgelopen periode is de doelstelling met betrekking tot verkoop van sociale huurwoningen naar beneden bijgesteld.

Met betrekking tot woningverbetering vraagt het rijk om een opgave van ingrijpende verbeteringen, waar een aanneemsom van meer dan € 50.000 mee gemoeid is. In de periode tot 2010 worden weliswaar 900 woningen min of meer ingrijpend verbeterd, maar de aanneemsom daarvan blijft ruim beneden genoemd bedrag.

De beoogde toename van het aantal volledig toegankelijke woningen met 1650 hangt nauw samen met de doelstelling om op verdichtinglocaties -ook in de woonwijken- centrumstedelijk te bouwen. Hiermee moet ook het huidige tekort van ruim 1400 toegankelijke woningen dan zijn ingelopen.

Voor de realisering van de woningbouwopgave worden in beginsel geen stimuleringsubsidies beschikbaar gesteld. Ingevolge het Besluit Locatiegebonden subsidies (BLS) wordt voor een betaalbare uitvoering van de verdichtingopgave geldelijke steun geboden

in de grondexploitatie. De vervangingsopgave wordt gezien in relatie tot de verbetering van de woonomgeving. Waar dat aan de orde is, worden met de betreffende woningcorporatie afspraken gemaakt over de uitvoering en bekostiging.

Emmen Revisited

Uit onderzoeken komt naar voren dat er een verband ligt tussen een eenzijdige samenstelling van de woningvoorraad (veel goedkope huurwoningen) en sociale problematiek. De samenstelling van de woningvoorraad en de sociaal-economische structuur van veel Emmense woonwijken is zorgwekkend. In samenhang met een geconstateerd gebrek aan dynamiek zijn voortvarende maatregelen dringend noodzakelijk. Om die reden is Emmen, in aansluiting op het al lopende herontwikkelingsprogramma Emmermeer, begin 1997 gestart met de aanpak van de wijken Angelslo, Emmerhout en Bargeres onder de projectnaam Emmen Revisited. Deze wijken zijn door het Rijk aangemerkt als prioritaire (voorbeeld)wijken waar extra inspanningen nodig zijn om het tempo van de uitvoering van de stedelijke vernieuwing te verhogen. Het Rijk stelt daartoe een aantal instrumenten ter beschikking. Voor Emmen ligt het grootste knelpunt voor een voortvarende aanpak evenwel op het terrein van de bekostiging. Het beschikbaar gestelde BDU is ten enen male onvoldoende terwijl ook de gemeentelijke en corporatiemiddelen ontoereikend zijn. De gemeente Emmen doet daarom een dringend beroep op het Rijk om middelen uit het zgn. Knelpuntenbudget c.q. de Impulsregeling.

Woningbouwprogramma gemeente Emmen

Naar categorie en prijsniveau

	uitleggebiet	binnenstedelijk herstructurering	binnenstedelijk verdichting	Totaal percentage	Totaal aantal
huur					
- goedkoop	0 %	0 %	0 %	0 %	0
- middelduur	4 %	41 %	36 %	25 %	1150
- duur	1 %	3 %	9 %	5 %	235
koop					
- goedkoop	3 %	6 %	1 %	3 %	140
- middelduur	68 %	50 %	40 %	52 %	2450
- duur	25 %	0 %	14 %	15 %	700
Totaal percentage	36 %	23 %	41 %	100 %	
Totaal aantal	1700	1075	1900		4675
bron: Bouwprogramma Emmen					
Definities					
huur		koop			
- goedkoop	< €300 /mnd	- goedkoop	< €144.000		
- middelduur	€300 - €460 /mnd	- middelduur	€144.000 - €239.000		
- duur	> €460 /mnd	- duur	> €239.000		
prijspeil 1/1/04					

Openbare ruimte

Een van de kernkwaliteiten van Emmen is het hebben en onderhouden van een hoogwaardige woonkwaliteit. In het verleden was dit steeds een belangrijke vestigingsfactor voor nieuwe bedrijvigheid in deze gemeente. Tot deze woonkwaliteit behoort een goed functionerende openbare ruimte. Deze is afhankelijk van de fysieke kwaliteit van grijs en groen, maar ook van de wijze waarop bewoners en bezoekers deze ruimte gebruiken en er betekenis aan verlenen. Voor een kwaliteitsverbetering is aandacht voor zowel deze fysieke als culturele aspecten onontbeerlijk. Herkenbaarheid, toegankelijkheid en veiligheid van de openbare ruimte kunnen vaak worden verbeterd door fysieke ingrepen. Voor de wijken Angelslo, Emmerhout en Bargeres (Emmen Revisited) zijn in nauw overleg met de bewoners Wijkontwikkelingsplannen opgesteld waarin de problemen en oplossingsrichtingen zijn benoemd. Middels stedenbouwkundige Masterplannen zijn deze verder uitgewerkt. Deze Masterplannen bevatten de opgave voor de verbetering van de openbare ruimte. In de periode 2005-2010 ligt de nadruk op verbeteringen in en rond de wijkwinkelcentra, dit in samenhang met herstructurering en verbetering van de woningvoorraad.

De opgave is naar Emmense begrippen omvangrijk. De handhaving en ontwikkeling van voldoende concurrerende woonmilieus in de woonwijken is een belangrijke voorwaarde. Het Investeringspotentieel van Emmen ligt evenwel behoorlijk beneden het landelijk gemiddelde. De herstructurering genereert daardoor onvoldoende opbrengsten om de noodzakelijke ingrepen te bekostigen.

Naast de genoemde prioritaire woonwijken wordt de komende tijd gewerkt aan de verbetering van de woonomgeving in onder meer Emmermeer, Emmer Compasuum, Klazienaveen, Erica, Nieuw Weerdinge en Zwartemeer, in samenhang met projecten voor vervangende woningbouw in die gebieden. Bij de verbetering van de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht met rioleringsprogramma's volgens het Afvalwaterakkoord Emmen 2004 met de Waterschappen.

Groen in de stad

Op het eerste gezicht is er in het stedelijke gebied van de gemeente Emmen ruim voldoende openbaar groen voorhanden. Veel groen voldoet evenwel niet aan de huidige recreatieve behoefte, is onvoldoende toegankelijk of niet herkenbaar en wordt als onveilig ervaren.

In herontwikkelingsplannen voor de woonwijken wordt zorgvuldig gewaakt voor aantasting van de hoeveelheid bestaande structuurgroen door nieuwbouw. Waar het groen niet meer voldoet aan de veranderde behoefte of als gedateerd en onveilig wordt ervaren zijn revitaliseringsplannen opgesteld en vindt omvorming naar andere vormen van gebruik (wijkparkjes) plaats. Onder ISV-1 is al fors ingezet op herstructurering en revitalisering resp. de nieuwe aanleg van grootschalig openbaar groen in de

diverse plaatsen in Emmen. Veel gehonoreerde projecten verkeren nog in de opstartfase.

In het kader van BDU Fysiek (ISV2) krijgt Emmen maar zeer beperkte middelen.

Deze zullen worden ingezet voor kleinschalige groenstructuren in samenhang met de herontwikkeling van het openbare gebied bij vervangende woningbouw en woningverbetering.

Voor de herinrichting van grootschalige binnenstedelijke groengebieden zal meer dan tot nu toe bekostiging uit grondexploitatie moeten worden aangewend. Ook vraagt Emmen een bijdrage van de provincie in het kader van het Fonds Flexibel Beleid voor de herontwikkeling van de centrale groenzone in de woonwijk Bargeres, in combinatie met een opwaardering van het cultuurhistorisch waardevolle Oranjekanaal en de in het woongebied geïntegreerde houtwallen. Deze aanpak valt onder het sleutelproject herstructurering woonwijken.

In de Vinexlocaties Rietlanden en Delftlanden, maar ook bij de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen zoals A-37 en het (glas)tuinbouwgebied Rundedal is planologisch voorzien in voldoende structuur- en recreatief groen.

De groenopgave om de stad wordt bij de provincie voorgedragen voor programmering in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), dat in ontwikkeling is.

Cultuurimpuls

Beoogd wordt het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving door het integraal benutten en borgen van culturele kwaliteiten in de praktijk van de stedelijke vernieuwing. Daartoe vraagt het rijk aan de gemeente een opgave van het aantal wijken waar fysieke culturele kwaliteiten aantoonbaar en integraal deel uitmaken van de gebiedsontwikkeling en de mate waarin deze kwaliteiten zijn geborgd in lokale planfiguren en beleid.

Een beroep op fysieke culturele kwaliteiten verrijkt de stedelijke vernieuwing. Imago, identiteit en uitstraling van een wijk of buurt worden in belangrijke mate bepaald door de beleving van de lokale historie en aanwezige visuele kwaliteiten. Daarnaast maakt een breed scala aan culturele voorzieningen een wijk aantrekkelijker voor verschillende doelgroepen. Onder fysieke culturele kwaliteiten wordt onder meer verstaan:

- Het onroerende culturele erfgoed: archeologie, monumenten, stedenbouwkundige structuren, stads- en dorpsgezichten
- Fysieke cultuurvoorzieningen: podia, ateliers
- Ontwerpkwaliteiten: architectuur, stedenbouw, landschaps-architectuur, kunst in de openbare ruimte

De uitgestrektheid van Emmen met vele dorpen en wijken compliceert de vaststelling van de opgave met betrekking tot de cultuurimpuls in deze gemeente. In al deze gebieden zijn fysieke culturele kwaliteiten aan te wijzen waarvan het belangrijk is om deze te beschermen of in ontwikkelingen te betrekken. Enkele voorbeelden:

- Waardevolle beeldbepalende panden, gebieden en dorpsgezichten, bijv. Oud Allee, Grote Kerk, Westenesch, Oostersebos, Westersebos en Middendorp
- Stedenbouwkundig waardevolle structuren en ontwerp-kwaliteiten, bijv. Angelslo, Emmerhout (objets trouvés), esdorpen, veenkoloniale lintdorpen
- Landschappelijke integratie, bijv. Essenlandschap, Emmer dennen, Oranjekanaal en boomwallen in Bargerres
- Kunst in de openbare ruimte, bijv. stadsbeelden Emmen, podia, monumentale kunst, etc.

De transformatie van de Emmen Revisited wijken wordt benaderd als een culturele opgave, waarbij wordt uitgegaan van een sterke samenhang tussen de verschillende schaalniveau's.

In het Wijkontwikkelingsplan voor Angelslo is het behoud van de welhaast monumentale stedenbouwkundige opzet en structuur aangewezen als een ontwerpvoorwaarde voor de herontwikkeling. In het stedenbouwkundige Masterplan Angelslo en het daarop te baseren bestemmingsplan wordt dit uitgewerkt.

Wijzigingen op het niveau van de woonclusters en stempels worden afgestemd op de bestaande stedenbouwkundige structuur en architectuur. De structurerende groenzones in het plangebied worden ruimtelijk als groen gebied gehandhaafd maar krijgen aan de huidige behoefte aangepaste functies zoals wijkpark, ruimte voor sport en spel e.d. Bijzondere aandacht is er voor de bescherming van archeologische gegevens, zoals het hunebed aan de Wekingslag.

Ook in Emmerhout is de waardering voor structuur, ontwerp en inrichting van de buitenruimte een belangrijk uitgangspunt. In deze woonwijk is in het bijzonder de subtiele relatie tussen het verschillende gebruik van de openbare ruimte door middel van objets trouvés, hoogteverschillen, bestrating en beplanting een punt van aandacht. De gemeente Emmen wil bijzondere bescherming gaan bieden aan de instandhouding van de in één ontwerp

ontwikkelde openbare ruimte en woningen aan de Laan van de Eekharst.

Voor Bargerres legt het Wijkontwikkelingsplan de nadruk op de bescherming en opwaardering van het Oranjekanaal en de oude boom-/houtwallen, welke destijds als ontwerpuitgangspunten voor de wijk in het plangebied werden geïntegreerd.

De functie van het Oranjekanaal met kanaaldijken en majestueuze eikenbomen als wandel, fiets en rustgebied, maar vooral als verbindend element in de woonwijk, wordt versterkt. Ook worden maatregelen voorbereid ter handhaving en bescherming van de boom-/houtwallen.

Het in voorbereiding zijnde Masterplan Emmen Centrum gaat in op de voorzieningen voor culturele activiteiten en evenementen, de relatie met het landschap (Emmerdennen en de essen) en de functie van architectuur in de ontwikkeling van dit centrum.

De ontwikkeling van een cultureel kwartier met daarin later op te nemen het nieuwe Stadstheater, waartoe de aanzet onder meer in ISV-1 is gegeven, heeft hoge prioriteit. Verder kent de gemeente het bestemmingsplan als borgingsfactor voor onder meer het beeldbepalende gebied Oud Allee en voor het dorpsgezicht Westenesch.

De Emmer- en Schimmeres zijn als zodanig essentieel voor de cultuurhistorische identiteit van de stad Emmen. Historisch en landschappelijk zijn ze te karakteriseren als een eenheid met een duidelijke begrenzing en openheid. Het is de bedoeling om de essentiële waarden van het essengebied vanuit verschillende disciplinaire invalshoeken te benoemen en voorstellen aan te reiken hoe in de toekomst met veranderingen op of in de rand van dit gebied kan worden omgegaan. Ook wordt daarbij betrokken hoe archeologische waarden in de ondergrond, welke bij eerdere onderzoeken zijn aangetoond, kunnen worden geïntegreerd. Voor de omgeving van de Grote of Pancratiuskerk wordt een plan ter verbetering van dit gebied opgesteld.

Bodemsanering

Het bodembeleid is erop gericht dat omstreeks 2030 de gevallen van ernstige bodemverontreiniging gesaneerd zijn.

Onder ISV-1 zijn ten behoeve van het Landsdekkend beeld de potentieel verdachte locaties aangewezen, t.w. 3913. De actuele werkvoorraad is vastgesteld op 3678, waarvan in het WBB segment 1894 en in het ISV segment 1784 locaties. De SEB aandelen zijn nog niet te bepalen omdat daarvoor nog onderzoek moet worden uitgevoerd. De actuele werkvoorraad wijkt af van de eerdere opgave van 3913; enkele toch wel bekende SEB gevallen (NAM-locaties) en veertien dubbelstellingen zijn in mindering zijn gebracht.

Voor het ISV segment zal naar verwachting op 892 locaties een historisch onderzoek moeten worden uitgevoerd, waaruit theoretisch 195 oriënterende onderzoeken zullen volgen. De mate waarin al deze onderzoeken kunnen worden uitgevoerd en afgerond is afhankelijk van budgettaire mogelijkheden.

Planning bodemsaneringprestatie				Gemeente Emmen			
ISV	Locatiegegevens		Saneringsplanning 2005-2009				
Project code	Naam	Adres	Aantal	m ² verontreinigde oppervlakte	m ³ verontreinigde grond	m ³ verontreinigde grondwater	totaal BPE per locatie
	Screening LDB	-	1784				
	Uitvoeren HO	-	892				
	Uitvoeren OO	-	195				
DR011400157	VOCL Emmen Centrum	Weerdingerstraat 3-4	1	0	0	114.000	45.600
DR011400206	VOCL Emmen Centrum	Noorderstraat 9	1	0	0	94.000	37.600
DR011400067	Gero	1e Kruisdiep	1	1.900	3.800	370.370	161.448
Divers	Divers	Divers	13	18.200	22.100	262.600	189.540
Divers	Divers	Divers	26	36.400	44.200	525.200	379.080
		Totaal	42	56.500	70.100	1.366.170	813.268

Aangenomen wordt dat 3678 potentieel verdachte locaties over de segmenten WBB en ISV kunnen resulteren in ongeveer 325 saneringsplichtige gevallen. Met de al bekende 75 saneringsgevallen uit Globis dus een opgave voor 400 gevallen die tussen 2000 en 2030 moeten worden gesaneerd of beheerst. Dit betekent een inspanningsverplichting van 80 gevallen per programmaperiode. Hiervan wordt 49% gerekend in het stedelijke gebied te liggen. Naar verwachting zal hiervan voor 16 gevallen inzet van investeringsbudget stedelijke vernieuwing nodig zijn.

Het begrip bodemprestatie eenheid (b.p.e.) is een factor die bepaald wordt aan de hand van de grootte van een verontreiniging. Op basis van de tot nu in Emmen bekende gevallen is een gemiddeld aantal b.p.e.'s van 14.580 b.p.e. per saneringsgeval berekend. Dit is wel een gemiddelde met grote spreiding. De gemeente Emmen wil zich inspannen om tot 2010 in binnenstedelijk gebied 813.268 b.p.e.'s (inclusief het SEB-component) te saneren.

In het ISV-programma 2005-2010 zijn drie statische zeer urgente grondwater beheersingsgevallen opgenomen, t.w.

- DRO11400157, VOCL Emmen centrum, Weerdingerstraat 3-4
 - DRO11400206, VOCL Emmen centrum, Noorderstraat 9
 - DRO1400067, vml. Gero, 1e Kruisdiep te Nieuw Weerdinge
- Voor deze "beheersingen" is uitgegaan van een periodieke (vijf

jaar) evaluatie waarbij het aantal b.p.e.'s (t.a.v. grondwater-volumes) voor die periode worden "afgetikt". Het totale aantal b.p.e.'s wordt zo in 25 jaar voor de VOCL en 27 jaar voor de Gero gerealiseerd. Voor de Gero is ook als ambitie de grondsanering meegenomen

De uitwerking wordt afgestemd met het meerjarenbodemsaneringsprogramma WBB voor de periode 2005-2010. Ook de aanpak van de werkvoorraad, nazorg van vuilstortplaatsen (NVOS) en de sanering van asbestverontreinigingen sluit aan bij dat programma.

De saneringsinspanningen volgens ISV1 zullen worden gerealiseerd met het daarvoor in 2000 beschikbaar gestelde budget. Daartoe wordt het aantal b.p.e.'s gesaneerd zoals eerder opgevoerd voor de locaties behorende bij het programma 2000-2004. Aangezien in een aantal gevallen de dynamiek van geplande locaties is vervallen zijn er vervangende locaties aangewezen, waardoor de totale omvang van ingevolge ISV1 te saneren bpe's blijft gewaarborgd. Binnenstedelijke locaties die volgens de financieringsystematiek van het WBB zijn aangewezen kunnen in een van de volgende ISV programma's terecht komen. De aanpak van de werkvoorraad bodemverontreiniging sluit in zijn geheel aan bij het Bodemmeerjarenprogramma 2005-2009 WBB. Zoals elk bevoegd gezag heeft de gemeente Emmen de taak om voor 2005 de eerste inventarisatie van het landsdekkend beeld

bodemverontreiniging gereed te hebben. Hiermee wordt bijgedragen aan de doelstelling van het Nationaal Milieu Beleidsplan (NMP 3).

De tot 2010 in uitvoering te nemen binnenstedelijke ontwikkelingslocaties, waar bodemverontreiniging mogelijk stagnerend zou kunnen werken, zijn bekend. Momenteel worden veel oude bestemmingsplannen herzien. Daarbij wordt bij de bodemkwaliteit in relatie tot de functie van het gebied betrokken. Ook wordt gewerkt aan actief bodembeheer en de opstelling van een bodemkwaliteitskaart met bijbehorend bodembeheersplan. De functies in relatie tot achtergrondgehalten komen daarbij in beeld.

De provincie Drenthe was, als bevoegd gezag wet bodembeheer, al gestart met inventarisatie en onderzoek van alle voormalige stortplaatsen in de provincie. Ook de gemeente Emmen maakte deel uit van dat onderzoek. Het eindrapport van deze inventarisatie en onderzoek is nog niet gereed maar vooruitlopend op het resultaat kan hierover wel het een en ander worden opgemerkt. Voor het grondgebied Emmen is een aantal locaties geïdentificeerd als zgn. NAVOS locaties. Deze zijn meegenomen in het project en hiervan is de grondwaterkwaliteit gecontroleerd. Van de 29 opgevoerde locaties binnen het NAVOS blijken er in ieder geval 3 locaties te zijn met dermate hoge gehalten aan verontreinigende stoffen in het grondwater dat hier op korte termijn een monitoringsonderzoek gaat plaatsvinden. Vanwege de plaatselijke situatie is op één locatie in 2004 al begonnen met extra onderzoek. Aan de hand van dossieronderzoek zal worden bepaald welke locaties overigens nog voor 2010 aanvullend worden onderzocht. Er is nu geen aanleiding de binnenstedelijke NAVOS locaties (2 van totaal 6 locaties binnen de werkvoorraad) nader te onderzoeken.

Per maart 2004 is de restconcentratienorm voor hergebruik van grond, baggerspecie en puin (granulaat) die zijn verontreinigd met asbest, herzien. Deze norm wordt in het Bouwstoffenbesluit opgenomen. Als gevolg van deze aanpassingen kan meer grond, baggerspecie en puin worden hergebruikt en behoeft minder te worden gestort.

De gemeente Emmen zal evenwel in bepaalde gevallen toch verder gaan met saneren dan de norm voor asbest toestaat, zeker wanneer maatschappelijke onrust wordt verwacht.

Ook zal de gemeente in de daartoe geëigende gevallen overgaan tot het uitvoeren van een NEN onderzoek inclusief asbest en dit ook afdwingen bij de marktpartijen indien de omstandigheden dat vereisen.

Ten aanzien van asbestwegen is de problematiek nog onvoldoende in kaart gebracht. Aan de hand van het landsdekkend beeld en met name de inventarisatie van de asbestlocaties wordt dit nader bepaald. Er zijn echter geen aanwijzingen dat de gemeente omvangrijke of structurele problemen kent ten aanzien van

asbestwegen of -storten. Vooralnog betreft het incidentele gevallen.

De bodembeleidsbrief van december 2003 van de minister van VROM aan de Tweede Kamer heeft consequenties voor het gemeentelijke bodembeleid. De gemeente is daarom voornemens de bodemkwaliteit van de gehele gemeente te laten bepalen middels het opstellen van bodemkwaliteitskaarten en bodembeheersplannen.

Niet alleen de huidige kwaliteit wordt daarin meegenomen maar ook zal rekening worden gehouden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, het te verwachten grondverzet en de baggeropgave. De resultaten van de bodemkwaliteitskaarten worden opgenomen in een bodembeleidsplan, welke ter kennis wordt gebracht van het publiek.

In aansluiting hierop is van groot belang het uitgangspunt dat bodembeheer en risico's op elkaar worden afgestemd. Aan de hand van de vastgestelde bodemkwaliteit voor het specifieke gebied wordt bepaald of beheersmaatregelen en/of gebruiksbeperkingen bij beschikking moeten worden opgelegd. Het gemeentelijke Bodem Informatie Systeem (BIO) en Globis worden aan elkaar gekoppeld en toegankelijk gemaakt voor burgers en bedrijven. In het bodembeleidsplan worden alle aspecten ten aanzien bodembeheer, zoals actief bodembeheer, saneringen en beheersen meegenomen.

De voorheen uit VINAC/BLS beschikbare middelen voor bodemsanering worden vooral ingezet voor de verdichtingopgave. Over de inzet van deze middelen zijn in 2002 Intentieafspraken gemaakt met het Rijk en de provincie Drenthe (Intentieafspraken verstedelijking).

Het thema ongerechtvaardigde verrijking is niet van toepassing op de gemeente Emmen.

Geluidsanering

De geluidssanering waar hier op wordt bedoeld betreft woningen op de zgn. A- en raillijst. Het geluidsbeleid t.a.v. de sanering van de A- en raillijst is erop gericht om vóór 2020 de lijst te hebben weggewerkt. Aan het ISV zijn voor dit doel financiële middelen toegevoegd.

De A-lijst is onder ISV-1 volledig uitgevoerd. Volgens de raillijst moeten er tot 2020 totaal nog 223 woningen worden gesaneerd. Per vijfjarige periode dus circa 75 woningen.

Luchtkwaliteit

Uit metingen is komen vast te staan dat de kwaliteit van de lucht in Emmen voldoet aan de normen genoemd in het Besluit Luchtkwaliteit. Hier zijn om prioritaire redenen geen doelstellingen voor opgevoerd.

Ruimtegebruik

De instandhouding van de ruimtelijke kwaliteit van Emmen vergt dat zorgvuldig wordt omgegaan met de beschikbare ruimte. Bestaand bebouwd gebied zal optimaler worden benut om deze ruimtelijke kwaliteit te ontzien. Per saldo is een toename van het aantal woningen nodig.

Met het Rijk zijn in maart 2002 Intentieafspraken voor de Verstedelijking tot 2010 gemaakt inzake onder meer de beoogde toevoeging van woningen in binnenstedelijk gebied. Tenminste 50% van het bouwvolume zal volgens deze Intentieafspraken worden gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied 2000. Emmen wil deze verdichting realiseren in het centrum van Emmen en rond de wijkcentra van Emmerhout, Angelslo, Bargeres en Emmermeer teneinde daar -in samenhang met de herstructurering van deze wijken- centrumstedelijk wonen te ontwikkelen. Naast de verdichting rond de wijkwinkencentra wordt in deze wijken elders het groenstedelijke karakter benadrukt, waar nodig door verdunning toe te passen. Woningbouw rond de wijkcentra sluit aan bij de herontwikkeling van deze centra, de herontwikkeling van sociaal-culturele voorzieningen en de realisering van Brede scholen.

Om de beoogde aantallen woningen in binnenstedelijk gebied te kunnen realiseren doet de gemeente Emmen een beroep op budget ingevolge het Besluit Locatiegebonden Subsidies(BLS) in de omvang zoals door het Rijk in de Intentieafspraken in het vooruitzicht is gesteld. Het huidige Kabinet beoogt om het BLS-budget in te zetten voor de stimulering van woningbouw en beperking van het woningtekort in Nederland tot ten hoogste 1,5% . Dit kan leiden tot een andere toekenning van middelen aan de gemeenten. Een desbetreffend voorstel is evenwel nog niet aan de gemeente Emmen voorgelegd. Ook moet de Tweede Kamer op het moment van vaststellen van dit MOP nog over de voornemens van het Kabinet worden geïnformeerd.

Open doelstellingen

Vanuit het principe van maatwerk wordt binnen GSBIII de mogelijkheid geboden om ook afspraken te maken met het Rijk over outputdoelen waarvoor geen centrale outputindicator is ontwikkeld en over thema's die niet in het beleidskader zijn genoemd. Hiervoor moeten dan concrete resultaten worden geformuleerd die deel uitmaken van het convenant en ten aanzien van verantwoording en afrekening op gelijke manier worden behandeld als de andere resultaten. De onderbouwing van het gebruik van de open doelstelling en het ambitieniveau moeten overtuigend uit de stedelijke analyse naar voren komen.

Ingevolge de stedelijke analyse zijn als aandachtspunten benoemd de sociaal-culturele voorzieningen en voorzieningen voor de jeugd, woonzorgvoorzieningen voor ouderen, bereikbaarheid van de Vinex-wijken en de vitalisering van het stadscentrum met het culturele kwartier en de stationsomgeving.

Verder ontlent we aan de Kadernota GSB nog enkele doelstellingen op het gebied van milieukwaliteit en afvalwatersystemen. De fysieke voorwaarden voor een sociaal veilige omgeving, inclusief verkeersveiligheid in woongebieden, zijn opgenomen in de BDU sociaal-veilig. In de Masterplannen en projecten voor de wijken worden deze fysieke veiligheidsvoorwaarden geïntegreerd uitgewerkt.

Bijdrage aan de uitvoering van het verdrag van Kyoto.

Met burgers en bedrijven wil de gemeente de komende jaren klimaatprojecten uitvoeren om de doelstelling van 6% CO² reductie in 2010 ten opzichte van 2000 te halen. De klimaatprojecten zijn uitgewerkt in het concept- " Uitvoeringsplan energie- en klimaatbeleid gemeente Emmen " .

Relatief veel woningen in Emmen zijn gebouwd in een periode waarin de kosten voor energie laag waren. Hierdoor was er bij het ontwerp en de bouw weinig aandacht voor het thema energie. Deze woningen blijken nu energetisch gezien van slechte kwaliteit. Naast een beperking van de behaaglijkheid in de woning leidt dit tot een hoog energieverbruik en daarmee tot een grote bijdrage aan de emissie van CO².

Door het gebiedsgewijs inventariseren van de mogelijkheden voor de besparing van het energiegebruik en het inzetten van duurzame vormen van energie wordt een collectief gevormd waardoor energieprojecten een grotere kans van slagen hebben. Particuliere woningbezitters en woningcorporaties maken in het betreffende gebied afspraken over de realisering van de geïnventariseerde energiebesparingmogelijkheden. Met de uitvoering wordt een projectorganisatie belast. Een deel van de kosten wordt gedragen door het behalen van het gezamenlijke voordeel.

Duurzaam bouwen

De gemeente kent een aantrekkelijk woon- en leefklimaat en wil dat ook voor de toekomst behouden. Het milieubeleidsplan "De kwaliteit van de leefomgeving als opgave" schetst de route die de gemeente volgt in haar streven naar een duurzame ontwikkeling. Centrale factor in dit plan is de gezamenlijke verantwoording die gemeente en de bedrijven en burgers hebben in het realiseren van de nagestreefde ambities.

De gemeente heeft, met partijen die in Emmen bouwen, het "Convenant Duurzaam bouwen Drenthe" ondertekend. De Nationale pakketten duurzaam bouwen en renoveren zijn uitgangspunt voor de ontwikkeling van gemeentelijke plannen. De aandacht voor duurzaam bouwen is gericht op projecten om kennis, draagvlak en ervaring op te bouwen en over te dragen.

Verlagen emissieniveau rioleringsystemen met 50%

Emmen heeft met de Waterschappen het Afvalwaterakkoord Emmen 2004 gesloten met als oogmerk om de vuiluitwerp uit de gemeentelijke riolering te laten voldoen aan de basisinspanning. Door het gezamenlijke treffen van voorzieningen zien partijen

meerwaarde in milieueffecten en in de beperking van maatschappelijke kosten.

Het akkoord omvat het afkoppelen van verhard oppervlak resp. het treffen van voorzieningen voor de afvoer van hemelwater, zodanig dat dit niet naar de zuiveringsinstallatie wordt afgevoerd maar in de bodem wordt geïnfiltreerd of op het oppervlaktewater wordt geloosd. Ter beperking van de vuilemissie worden extra bezinkbassins geplaatst.

Bereikbaarheid Vinexlocaties waarborgen

De volgende projecten zijn direct gekoppeld aan de verstedelijkingsopgave tot 2010 en ontleend aan de Intentieafspraken Verstedelijking:

- Ontsluiting Delftlanden/Rietlanden:
 - verdubbeling Nieuw-Amsterdamsestraatweg en ondertunneling spoorlijn
 - de fietsverbinding vanuit Delftlanden
 - de ongelijkvloerse aansluiting van Delftlanden op de Rondweg
- Verplaatsing station Emmen-Zuid

Over de gezamenlijke bekostiging van deze projecten zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk, de provincie en de gemeente Emmen.

Fysieke voorwaarden voor een aantrekkelijke sociale en veilige omgeving / fysieke ruimte voor sociale voorzieningen

Voor een succesvolle, duurzame aanpak van stedelijke vernieuwing is het noodzakelijk om fysieke ingrepen te koppelen aan initiatieven op het sociale vlak. Fysiek herstructureren zonder sociaal te investeren leidt vaak slechts tot uiterlijke oplossingen of problemen worden doorgeschoven naar andere wijken. Expliciete aandacht is nodig voor de interactie tussen sociale en fysieke thema's.

In het kader van Emmen Revisited is deze relatie nadrukkelijk aan de orde.

Veel maatregelen zijn er op gericht om de sociale infrastructuur te versterken.

Tegelijk worden de beheerskosten van de gespreide sociaal-culturele voorzieningen als een belangrijk knelpunt ervaren. Toch wordt ingezet op herontwikkeling en herwaardering van deze voorzieningen, waar mogelijk in samenhang met de ontwikkeling van Brede Scholen in een geïntegreerd concept.

Uit Woonbelevingsonderzoek is gebleken dat vooral het gebrek aan voorzieningen voor jongeren als een belangrijk gemis wordt gezien (de tevredenheidsscore hiervoor is zeer laag: 28%). De ontwikkeling van sportief-recreatieve ontmoetingsplekken voor de jeugd in de prioritaire wijken en in Emmermeer wordt als een middel gezien om hieraan tegemoet te komen en tegelijk overlast door toedoen van de jeugd in de wijken terug te dringen. Verder heeft de veiligheidssituatie in de wijken voortdurend aan-

dacht. In de Masterplannen voor de betreffende wijken en de verschillende uitvoeringsprojecten wordt een geïntegreerde visie gegeven op en uitwerking gegeven aan fysieke maatregelen ter verbetering van de (verkeers)veiligheid.

Op basis van verschillende onderzoeken wordt een tekort aan geschikte woningen voor zorg en dienstverlening aan ouderen geconstateerd. Dit tekort zal in de nabije toekomst fors toenemen indien geen treffende maatregelen worden genomen. Emmen wil de ontwikkeling van nieuwe vormen van woon-zorg-dienstverlening stimuleren op zodanige wijze dat het tekort niet verder gaat toenemen.

Vitalisering van de binnenstad

Doel van de vitalisering van Emmen-centrum is de verdere ontwikkeling tot een aantrekkelijk verblijfsgebied voor wonen, werken en recreëren. Daartoe heeft Emmen in de afgelopen ISV-periode 2000-2005 het winkelcentrum Weiart gerevitaliseerd en is de uitbreiding van het Noorder Dierenpark op de Emmer-es in uitvoering genomen. In 2003 is de visiefase van het Masterplan Emmen Centrum gepresenteerd. Als belangrijke uitwerking van dit Masterplan zal in de komende periode de ontwikkeling van het Cultureel Kwartier met daarin in een latere programmaperiode het nieuwe Stadstheater en het centrum voor kunsten CQ ter hand worden genomen. Ook wordt ingezet op de verdere versterking van de woonfunctie, uitvoering van evenementenbeleid en realisering van het onder ISV 1 aangewezen Stadspark.

7.3 BDU economie (inclusief bereikbaarheid)

Inleiding

Het programma voor de BDU Economie omvat de activiteiten die we, samen met anderen, willen ondernemen om te komen tot een sterke Emmense economie.

Emmen geeft voorrang aan de versterking van de economische structuur en de programma's voor de BDU's fysiek en sociaal zijn daarop afgestemd.

Het programma is opgesteld uit de volgende "feiten" (zie ook het onderdeel SWOT)

- De stad Emmen wil de trekker zijn van het economisch kerngebied Noordoost-Overijssel en Zuidoost-Drenthe en wil zich, ook binnen de G 30, positioneren als een moderne- en hoogwaardige industriestad.
In en rond Emmen is, in tegenstelling tot andere delen van het land, voldoende ruimte voor ondernemers aanwezig.
- Vergeleken met het nationaal gemiddelde en de meeste andere steden, kende en kent Emmen een sterke oriëntatie op de industrie.
Hoewel de dienstensector bezig is met een inhaalslag is de vertegenwoordiging hiervan matig.
Zo was in 1995 het procentuele aandeel van de sector dienstverlening in de totale werkgelegenheid ongeveer 5% en in 2003 is dat toegenomen tot plm. 8%
Ondanks de ongunstige sectormix zijn de prestaties in de afgelopen decennia goed te noemen.
- Het opleidingsniveau van de beroepsbevolking is in vergelijking met de G 30 laag.
In Emmen is 42% laag opgeleid, landelijk is dit percentage 28%. Het aantal wetenschappelijk opgeleiden bedraagt 3%, landelijk bedraagt dit 13%.
Vergeleken met andere steden is het gemiddelde inkomen in Emmen laag. (Emmen € 23.600, Nederland € 25.900. Bron CBS/Regionaal Inkomensonderzoek 2000)
- De kracht van Emmen is dat er veel arbeidspotentieel beschikbaar is.
- Emmen is over de weg, vooral door de verdubbeling tot autosnelweg van de N 37, goed bereikbaar. Als gevolg van het wegvallen van de Europese grenzen biedt de ligging van Emmen aan de internationale transportas A 37 kansen.
- Voor de verbetering van de multimodale bereikbaarheid van de stad en om de voortrekkersrol in een grensoverschrijdende regio goed te kunnen vervullen zijn optimaliseringmaatregelen (verdubbeling/baanvakverlenging) voor de spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen nodig zodat vervoerder in staat is om 1 keer per 30 minuten een intercity-sneldienst uit te voeren.

Dit mede tegen de achtergrond van het gereedkomen van de Hanzelijn in 2010 waardoor de aansluiting met het westen (Amsterdam/Schiphol) een structurele verbetering ondergaat. Hierbij dient ook in ogenschouw genomen te worden het economische ontwikkelingsperspectief van de buurgemeente Coevorden als multimodaal overslagpunt.

Strategie Emmen (de missie)

Emmen gaat voor:

Het versterken van de economische structuur door aansluiten, modernisering en diversificatie op basis van het Kompas van het Noorden.

Sleutelwoorden hierbij zijn:

- Meer diversificatie in bedrijven
- Meer bedrijvigheid (benutten kansrijke sectoren)
- De herstructurering van het bedrijventerrein Bargermeer
- Actief arbeidsmarktbeleid

Onze missie, vervat in doelstellingen en ambities, zijn verwoord in de Strategienota Emmen 2020 (opgesteld in 2001) en zijn vertaald in de kadernota GSB van februari 2002.

SWOT analyse Emmense economie

Ter onderbouwing van de Strategienota Emmen 2020 en de Kadernota GSB is door TNO/Inro in maart 2001 onderzoek verricht naar:

- A. De ruimtelijk economische ontwikkelingen in Emmen in het verleden
- B. De huidige economische positie van Emmen
- C. Te verwachten ontwikkelingen van het aantal arbeidsplaatsen, de kantoorruimte en bedrijventerreinen
- D. De positie van Emmen in perspectief te plaatsen door middel van een vergelijking met andere gebieden

ad A. De ruimtelijk economische ontwikkelingen in Emmen in het verleden

Het aantal arbeidsplaatsen bleef in Emmen over de periode 1973-1998 gemiddeld 0.5% achter bij de nationale trend.

Emmen heeft de nationale bevolkingsontwikkeling vrij goed kunnen volgen. Uit de vergelijking van de ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen valt een scheefgroei waar te nemen in Emmen. Waar in Nederland het aantal banen met 21% meer toenam dan het aantal inwoners was het verschil in Emmen slechts 8%.

Het "banengenererend vermogen" van Emmen voor haar bevolking bleef dus achter bij de nationale trend. Voor de economische zelfredzaamheid van een regio of stad is dat een ongunstig teken.

Emmen is beperkt geslaagd in het verbreden van de economische structuur, mede doordat voor de meeste sectoren in de dienstverlening vanuit een zeer lage basis begonnen moest worden. De toename van 8.100 banen in de periode 1973-1998 in

Emmen vormt het saldo van het verlies van banen in de industrie en winst bij met name de zakelijke diensten en verzorgende diensten.

Binnen de industrie waren er grote verschillen naar type. In arbeidsintensieve, veelal traditionele sectoren en in chemie en staal gingen veel banen verloren maar het aantal arbeidsplaatsen in moderne kennisintensieve sectoren is sterk gegroeid.

Op basis van de ongunstige sectormix zou in de periode 1973-1998 een lagere groei verwacht worden maar door relatief goed presteren van de economie van Emmen is dit aantal beperkt gebleven tot 5.000.

In Emmen zijn dus 3.200 meer banen ontstaan dan op basis van de sectormix verwacht mocht worden.

Ad B. De huidige economische positie van Emmen

Onder economische vitaliteit wordt verstaan de mate waarin aan voorwaarden wordt voldaan om in de toekomst economische groei te genereren.

De resultaten daarvan kunnen dienen als ondersteund instrument bij het bepalen van het ruimtelijk-economisch beleid. Bij het economisch rapport Emmen is economische vitaliteit gedefinieerd op basis van indicatoren die voor alle gemeenten in Nederland op uniforme wijze zijn berekend.

Het zijn de volgende indicatoren:

Indicator	score
Economische specialisatie	6.00
Economische groeiprestatie	5.89
Vestigingsklimaat	5.38

De gemiddelde score is: 5.78

Ad C. Te verwachten ontwikkelingen van het aantal arbeidsplaatsen, de kantoorruimte en bedrijventerreinen

Ad D. De positie van Emmen in perspectief te plaatsen door middel van een vergelijking met andere gebieden

Tot 2020 wordt een toename van het aantal arbeidsplaatsen verwacht met ruim 11.000.

Het aantal arbeidsplaatsen in de zakelijke diensten neemt sterk toe, op enige afstand gevolgd door consumentendiensten en de zorgsector. Opvallend is dat het aantal arbeidsplaatsen in de industrie nauwelijks afneemt.

De prognose aantal arbeidsplaatsen periode 1998-2020:

Industrie	-100
Distributie-activiteiten	+ 1300
Kennisdiensten	+ 4700
Landbouw-delfstoffenwinning	-800
Verzorgende diensten	+5700

Wil de ontwikkeling van het totale aantal arbeidsplaatsen in deze periode gelijke tred houden met het nationale gemiddelde dan

zou de groei op 18.700 moeten liggen.

Deze ambitie is verwoord in de Strategienota Emmen 2020. Emmen heeft een grote opgave om de vooralsnog moeilijke economische positie en de daarvan afgeleide sociaal-economische positie (werkloosheid, laag inkomen per hoofd, lage participatie op de arbeidsmarkt) voor haar inwoners te verbeteren.

Het aantal arbeidsplaatsen per inwoner ligt 9% beneden het landelijk gemiddelde.

Vanuit de karakteristiek "Emmen heeft een industrieel imago en ruimte voor bedrijvigheid" wordt ingezet op de uitbouw van bestaande bedrijven en het aantrekken van nieuwe bedrijven. Zeer kansrijk zijn: distributie, vrije tijdsindustrie, kennisdiensten.

Accenten in de MOP periode 2005 - 2009

- Herstructurering bedrijventerrein Bargermeer
- Actief arbeidsmarktbeleid
- Inzetten op kansrijke sectoren:
 - Tuinbouw
 - Distributie en transport
 - Verzorgende diensten
 - Toerisme en recreatie

Vermindere aantal verouderde bedrijventerreinen en verbeteren aanbod van nieuwe bedrijventerreinen

Herstructurering Bargermeer

Wij hebben er nadrukkelijk voor gekozen om in de MOP periode 2005-2009 de tweede fase van de herstructurering Bargermeer rond te maken en een feitelijke start te maken met de uitvoering. De noodzakelijke herstructurering van het bedrijventerrein Tweeling schuiven wij in dit verband in de tijd vooruit.

Economische massa is een kernbegrip als het om economische betekenis, bijvoorbeeld in de nota GEP, de nota Ruimte.

Het bestaande bedrijventerrein Bargermeer meet ongeveer 650 hectare en herbergt globaal 12.000 arbeidsplaatsen: de belangrijkste en oudste economische drager van de gemeente Emmen. Het staat op de nationale lijst van topprojecten als het gaat om bedrijventerreinen. Het nieuw ontwikkelde bedrijvenpark A 37 sluit hierop aan en is ongeveer 80 ha groot.

Samen een cluster van bijna 750 hectare werklocaties. Wij spreken hier over een grote economische massa.

In de industrie, die voor het overgrote deel op deze werk-as is gevestigd, werken ruim 9600 personen op een totaal van de gemeente van 44.500. Het cluster chemie, kunststof en kunstvezel (Twaron) telt samen ongeveer 2.500 arbeidsplaatsen, de sector medische apparaten 2000.

Het gaat hier om zeer kapitaal- en kennisintensieve bedrijven, met grote toegevoegde waarde, een sterk stuwend karakter, veelal op export gericht. Met recht wordt het bedrijventerrein Bargermeer door het rijk aangemerkt als zijnde van nationale betekenis.

In 1997 is er een uitgebreide terreindiagnose Bargermeer uitgevoerd, de belangrijkste conclusies in hoofdlijnen:

- de ruimtelijke kwaliteit van het terrein is in bepaalde gebieden zwaar onder de maat
- de beeld- en beheerkwaliteit is onvoldoende
- de milieukwaliteit op een aantal delen van Bargermeer is onvoldoende
- de economische kwaliteit is tanende. Er is sprake van dalende werkgelegenheid, achterblijvende investeringen

Doel van de herstructurering Bargermeer is het duurzaam herstructureren van Bargermeer. Medio 2002 is het Masterplan Bahco opgesteld. Dit masterplan geeft een ontwikkelingsvisie voor Bargermeer tot 2020. Om dit eindbeeld van 2020 te behalen zijn negen acties opgezet die gefaseerd worden uitgevoerd, deze zijn:

1. Segmentering en transformatie Bargermeer
2. Stimuleren ruimte-intensivering op het terrein
3. Optimalisatie bereikbaarheid voor alle modaliteiten
4. Opwaarderen ruimtelijke kwaliteit
5. Verbeteren milieukwaliteit
6. Onderzoeken mogelijkheden ICT infrastructuur
7. Uitwerken duurzame energiemogelijkheden en waterkoppelingen
8. Opzetten ondernemersvereniging
9. Opzetten parkmanagement

De tweede fase van de herstructurering betreft Bargermeer Noord en Bargermeer Zuid, omgeving NAM en vergt een investering van € 30 miljoen.

Onze inzet is er primair op gericht om de financiering van de tweede fase rond te krijgen waarbij wij verwachten dat in de tweede helft van de van de MOP periode daadwerkelijk kan worden gestart.

Voor wat betreft de financiering zijn van dit project zijn wij voor een belangrijk deel afhankelijk van co-financieringsmogelijkheden: BDU Economie middelen, EZ gelden TOP regeling, Kompas middelen, Europese fondsen.

Wij richten ons op:

- Inzet BDU Economie middelen ruim € 1 miljoen
- Inzet EZ TOP gelden € 5 miljoen
- Inzet gemeentelijke middelen € 3 miljoen
- Kompas middelen € 9 miljoen, Europese fondsen € 12 miljoen

Verbeteren aanbod van nieuwe bedrijventerreinen.

Wij beschikken over voldoende nieuwe terreinen voor bedrijven en tuinders.

Het is onze kracht dat continu 90 ha bedrijventerrein direct voor uitgifte beschikbaar is.

Wij kiezen op dit moment voor de herstructureringsopgave.

Wel zullen wij zorgdragen voor het tijdig gereed hebben van bestemmingsplanprocedures, inrichtingsplannen etc om zodra de vraag actueel wordt snel nieuwe terreinen te kunnen ontwikkelen (de Tweeling).

Op deze plaats geven wij een overzicht van het aantal m² verkochte bedrijfsterreinen in de periode 1999-2003.

Jaar	Aantal m ²
1999	164.590
2000	187.489
2001	125.019
2002	150.160
2003	82.552

De verwachting is dat in de MOP periode 2005-2009 jaarlijks 75.000 m² bedrijfsterreinen zal worden verkocht.

Verminderen criminaliteit tegen bedrijven en ondernemers

Geen directe initiatieven binnen de BDU Economie.

De Emmense ambities op het gebied van integrale veiligheid zijn opgenomen in de BDU Sociaal.

In de MOP periode zet Emmen, in het kader van het maatregelenpakket herstructurering Bargermeer, samen met de ondernemers in op een verdere versterking en uitbouw van het, nu al succesvolle, Parkmanagement Bargermeer.

Vergroten aantal breedbandaansluitingen

Terzake van de in de rijksnota "Samenwerken aan de Krachtige Stad" geformuleerde outputdoelstelling zullen wij ons vooral richten op de regiefunctie.

Passend bij deze regiefunctie is het formuleren van kaderstellingen ICT beleid. In de MOP periode zal de in samenwerking met marktpartijen op te stellen kadernota ICT door het gemeentebestuur worden vastgesteld.

Binnen de regiefunctie behoort ook het uitlokken van investeringen bij marktpartijen voor infrastructuur en dit kan middels het opzetten van vraagbundelingstrajecten.

Binnen Bahco wordt gewerkt aan vraagbundelingstrajecten.

Voorts zetten wij ons in voor het tot stand laten komen van een Zorgportaal 1e lijnsgezondheidszorg.

Als het uitlokken van investeringen bij marktpartijen voor infrastructuur kan worden versneld dan wel bevorderd door een eenmalige financiële impuls van de zijde van de locale overheid dan willen wij dit serieus overwegen.

Het is vanuit deze gedachte dat wij € 35.000 vanuit de BDU Economie willen reserveren voor eenmalige financiële ondersteuning van kansrijke vraagbundelingstrajecten. Dit uiteraard, binnen de randvoorwaarde van EZ dat BDU middelen alleen aan proces- of organisatiekosten mogen worden besteed. Vanuit gemeentelijk budget is een bedrag van € 54.000 beschikbaar. Voorts zoeken wij aansluiting bij de agenda voor de Veenkolonien, Lofar en provinciale initiatieven.

Verbeteren dienstverlening aan ondernemers

Een belangrijke randvoorwaarde bij het werken aan de economische structuurversterking is het op orde hebben van de dienstverlening aan ondernemers.

In het centrum van de stad is het Bedrijvenloket Emmen gevestigd. Onlangs is daar het Horecaloket aan toegevoegd.

Wij doen mee aan het nationaal elektronisch bedrijvenloket en hebben daarbij gekozen voor het Content-model.

Dat wij hechten aan een perfect georganiseerde dienstverlening aan ondernemers moge ook blijken uit de zorg en aandacht die wij besteden aan de dienstverlening aan ondernemers binnen het gemeentelijk organisatie ontwikkelings traject

Ondermeer door deze ambities waar te maken willen wij een stedelijk resultaat Benchmark bereiken van 6.5. Deze uitkomst is een gemiddelde van de scores op de vijf deelgebieden die tot de gemeentelijke dienstverlening behoren.

Open doelstellingen

Verminderen administratieve lasten

Wij doen mee aan de landelijke pilot strijdige regels (onderdeel metaalsector).

Voorts hebben wij medewerking verleend aan het ontwikkelen van een instrument om de administratieve lasten op lokaal niveau meetbaar te maken.

Ook in het gemeentelijk organisatie-ontwikkelings trajecten is verminderen administratieve lasten bedrijfsleven een belangrijk aandachtsveld.

Verbeteren economische bereikbaarheid

Motivering waarom dit thema is opgepakt.

In Kompas voor het Noorden heeft Noord-Nederland de ambitie geformuleerd het economische faseverschil met de rest van Nederland in 2010 te willen hebben ingelopen.

De inzet is het beter laten aansluiten van Noord Nederland op de economische kerngebieden van Europa. In concreto houdt dat in dat de drie provincies een extra groei van 43.000 banen willen realiseren.

Emmen wil als een van de vier noordelijke stedelijke centra haar volwaardig aandeel in deze noordelijke taakstelling leveren, waarbij Emmen zich meer als stad zal profileren en ontwikkelen. Optimale bereikbaarheid door aansluiting op het (inter)nationale netwerk van verbindingen is een essentiële randvoorwaarde voor het behalen van de ambitie.

Het is de taak van de overheid te zorgen voor een goede infrastructuur over weg, water en spoor mogelijk te maken.

Het maatregelenpakket zoals opgenomen in het Bereikbaarheidsprofiel Noord-Nederland is daarbij leidraad van handelen.

Wegen

De strategienota Emmen 2020 stelt als te vervullen randvoorwaarde voor economische structuurversterking dat de interne- en externe bereikbaarheid op orde moet zijn.

Voorts is voor ons leidraad van handelen het Bereikbaarheidsprofiel Noord Nederland. Dit profiel is in nauwe samenwerking tussen SNN, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, de drie noordelijke provincies alsmede de gemeente Leeuwarden, Groningen, Assen, Emmen tot stand gekomen.

De belangrijkste indicator van het Bereikbaarheidsprofiel Noord Nederland is: het aansluiten van Noord Nederland op de (inter)nationale netwerken en een hoofdstructuur die de economische kernzones in het Noorden zelf goed ontsluiten naar de buiten de regio en naar elkaar.

Met de zekerheid dat de autosnelweg A 37 in 2006 gereed zal zijn is de externe bereikbaarheid over de weg van Emmen sterk verbeterd.

Voor het optimaal functioneren van de A 37 als internationale transportas is het echter noodzakelijk dat de aansluitende Duitse schakels ook gereed komen.

Het gaat hier om de B 402-E 233 naar de A 1.

Naast de inzet van Emmen, het Samenwerkingsverband Noord Nederland alsmede Duitse partnersteden verwachten wij van het rijk zich hiervoor bij de Duitse Bondsregering bijzonder sterk te maken.

In dit kader verwijzen wij ook naar het Kompas voor de Toekomst waarin is vastgelegd dat de ruimtelijk economische ontwikkeling in Noord-Nederland plaatsvindt in een selectief aantal kernzones die zijn gelegen aan dan wel zijn verbonden met een internationale transportas.

Voor het optimaal bereikbaar houden van het industriële hart van Emmen (Bargermeer) zijn optimaliseringmaatregelen voor de bestaande Rondweg noodzakelijk en dient voorts het ringwegenstelsel te worden voltooid met het aansluiten van de Rondweg op de N34 en de N391.

Het voltooien van het ringwegenstelsel is nodig om de provinciegrens overschrijdende woon- en werklocaties goed op elkaar te laten aansluiten. Het afwikkelen van het woon-en werkverkeer dient plaats te vinden via kortsluitende verbindingen.

Het ontbreekt Emmen op dit moment aan aansluitende verbindingen van de Rondweg met de N 391 (Oost-Groningen) en Rijksweg 34.

Bovendien is de Rondweg in het Provinciaal- en Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan aangewezen als stroomweg wat concrete inrichtingsmaatregelen vereist aan de Rondweg.

Vanuit deze motivering is de Rondweg in het MOP opgenomen. Voor wat betreft de voltooiing van het Ringwegenstelsel Emmen, dat wil zeggen de aansluitende verbindingen van de Rondweg met Rijksweg 34 alsmede de N 391 zal in de MOP periode een tracéstudie worden opgepakt. Wij zullen een bedrag van € 100.000 vanuit de BDU economie hiervoor inzetten.

Spoor

De spoorverbinding van de oostelijke driehoek is qua strategische en sociale functie van groot belang.

Het bereikbaarheidsprofiel Noord Nederland zet hierop in onder het centrale thema aansluiting.

Aansluiten in de zin van het inhalen van economische achterstand en aansluiten van de economische kernzones op de (inter)nationale hoofdstructuur.

Dit betekent concreet voor de spoorinfrastructuur dat er wordt ingezet op het afmaken van de basisinfrastructuur.

De aansluiting Hanzelijn-Zwolle-Coevorden / Duitsland-Emmen maakt hiervan onderdeel uit.

De inzet op de spoorverbinding Zwolle-Coevorden-Emmen is complementair aan de wegverbindingen.

De inzet is gericht op het streven naar een integrale verbetering, hetgeen betekent:

-snelheidsverhoging,-frequentieverbetering,-comfortverbetering,-functionaliteitsverbetering,-overstapverbetering,-geschikt maken van de verbinding voor goederenvervoer via het traject Hanzelijn-Zwolle-Coevorden/Duitsland.

De railvisie 2020 Zwolle-Emmen is leidraad van handelen.

Wij verwachten dat deze spoorlijn, het is de enige spoorverbinding van Emmen als 100.000 plus gemeente met overig Nederland, wordt verdubbeld overeenkomstig het maatregelenpakket zoals omschreven is in het Bereikbaarheidsprofiel Noord Nederland en de railvisie 2020.

Verminderen mismatch arbeidsmarkt en bevorderen werkgelegenheid

Er is alle reden om in Emmen een actief arbeidsmarktbeleid te voeren. De problematiek op de Emmense arbeidsmarkt is bekend: de werkloosheid is hoger dan landelijk en loopt sterk op. De economische structuur is relatief eenzijdig en daardoor kwetsbaar. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt lopen ook in kwalitatieve zin sterk uiteen: werkgevers vragen personeel op MBO(+) niveau, terwijl 70% van het bestand bijstandsklanten een opleiding op een lager niveau heeft.

Om de werkgelegenheid te bevorderen, zet Emmen op twee sporen in:

- Het werkoffensief
- De kansrijke sectoren

Ontwikkeling niet-werkende-werkzoekenden september 2002-2003

Regio	Sept 2003	Sept 2002	Mutatie in %
Emmen	6.479	4.846	33.7
Zuid-Drenthe	14.800	11.200	32.1
Noordel. prov.	77.200	61.000	26.6
Nederland	635.200	508.500	24.9

Cijfers bijstand en mismatch

Jaar	Omvang ABW/WWB
1999	2528
2000	2335
2001	2188
2002	2281
2003	2560

Ter informatie geven wij op deze plaats inzicht in de werkloosheidscijfers Emmen:

Omvang beroepsbevolking:	49.254
15.1% is werkloos oftewel	7.416
Werkloze mannen:	3.936
Werkloze vrouwen:	3.480

Naar niveau's:

LO	1.280
VMBO	2.598
MBO	2.935
HBO	466
WO	106

De genoemde omstandigheden leiden ertoe dat, als we niets doen, de werkloosheid verder kan oplopen. De werkloosheid komt vroeger of later tot uiting in de omvang van ons bestand bijstandsklanten, en er wordt dan ook een stijging van dit aantal van 2.600 naar 2.900 geprognosticeerd. Onderzoek heeft uitgezeten dat de mismatch ca. 66% bedraagt.

Naast deze acute aanleidingen zijn er ook lange termijn ontwikkelingen die tot actie nopen. Die ontwikkeling is dat Nederland zich ontwikkelt tot kenniseconomie.

In de internationale concurrentieslag moet Nederland het hebben van de productie van goederen en diensten met een hoge toegevoegde waarde, door hoog opgeleide werknemers.

In Emmen hebben we op dit gebied een achterstand. Door de combinatie van de traditioneel lage opleidingsniveaus in Emmen met de eenzijdig industriële structuur en het kleine aandeel aan hoogwaardige dienstensectoren hebben we in Emmen een relatief laag opgeleide beroepsbevolking en weinig kennisintensieve bedrijven.

Hoger opgeleide jongeren trekken dan ook weg uit Emmen.

Om de economische kracht van Emmen ook op langere termijn te behouden en vergroten is het verhogen van de kennisintensiteit daarom essentieel.

Beide overwegingen (op korte termijn bestrijden van de werkloosheid en op langere termijn het versterken van de economische structuur) zijn verwerkt in de kadernota GSB

Het vergroten van de werkgelegenheid is in Emmen al decennia

lang speerpunt van beleid en met groot succes. Emmen is uitgegroeid tot industrieel centrum met het grootste bedrijventerrein van Noord-Nederland.

Tegelijkertijd is Emmen sociaal economisch kwetsbaar gebleven, met een laag opgeleide beroepsbevolking, een lage arbeidsparticipatie en relatief lage inkomens.

Emmen heeft een aantal troeven in handen die een werkgelegenheids groei mogelijk maken: een aantrekkelijk woonmilieu, ligging aan de internationale transportas A 37 en fysieke ruimte om te ondernemen.

Ook op korte termijn kunnen er punten worden gescoord op het gebied van het versterken van het bestaande bedrijfsleven, het benutten van kansen en het uitbouwen van de werkgelegenheid. Daarbij gaat het onder andere om het bevorderen van samenwerking tussen bedrijven, het tijdig opsporen en snel vervullen van vacatures en het vasthouden van hoger opgeleiden.

Om het benutten van deze kansen te stroomlijnen start Emmen het Werkoffensief Emmen. Dit werkoffensief is een aanvulling op regulier beleid van diensten en afdelingen, zoals sociale zaken, werkgelegenheid en onderwijs

Het werkoffensief is gericht op:

- Behoud en uitbouw van werkgelegenheid
- Koppeling van vraag en aanbod op de Emmense arbeidsmarkt
- Verhoging van de scholingsgraad van de beroepsbevolking
- Verhoging van de kwaliteit van bedrijven en van het ondernemingsklimaat

Waarbij de volgende uitgangspunten gelden:

- Transparant maken van de arbeidsmarkt
- Bemiddelen
- De vraag van de werkgever is het uitgangspunt
- Iedereen die kan werken moet werk zoeken en werk aanvaarden
- Upgrading van personeel en behoud van hoger opgeleiden
- Stimuleren van nauwe samenwerking tussen bedrijven onderling

De projecten van het werkoffensief zijn:

- 1 Uitbouw Jongerenloket**
Prognose: genereert 50 banen per jaar
- 2 WWB bemiddelaar op CWUI en Jobhunting**
- 3 Organisatiegraad bedrijfsleven**
Prognose: genereert 36 banen per jaar
- 4 MKB leerbanen project**
Prognose: genereert 20 banen per jaar
- 5 Vervulling van vacatures**
- 6 Arbeidsmarktinformatie**

7 Jong kader

Prognose: genereert 4 banen per jaar

8 Drents Loop Netwerk

9 Collectieve (PenO)diensten op bedrijventerreinen

Prognose: genereert 5 banen per jaar

10 Sociaal Bestek/contract compliance

Prognose: genereert 5 banen per jaar

11 Helpdesk voor personele vragen/aanspreekpunt voor projecten

12 Publiciteit

Het Werkoffensief wordt begeleid door een Denktank, bestaande uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in Emmen, Technomatch, beroepsonderwijs en anderen.

Mede door het uitvoeren van deze inspanningen en ons reguliere beleid willen wij bereiken dat:

- Het volume ontwikkeling binnen de WWB 3% onder het landelijke gemiddelde ligt;
- Het volume ontwikkeling binnen de WW 3% onder het landelijke gemiddelde ligt;
- De WAO op het landelijke gemiddelde.

De gemeente streeft ernaar dat van de 1500 klanten die aan een traject beginnen, er 500 binnen drie jaar uitstromen naar een baan, waarvan 50% binnen een jaar, 30% binnen twee jaar en 20% binnen drie jaar.

Wij verwachten dat deze Emmense aanpak door het Rijk wordt onderschreven, waarbij willen aanvullen dat wanneer het aantal WWB'ers door conjuncturele ontwikkelingen boven de 2900 klanten stijgt het rijk de bereidheid uitspreekt om over de hieraan verbonden financiële gevolgen met Emmen afspraken te maken.

Samenwerken aan de Krachtige Stad betekent voor ons ook dat het Rijk actief met ons meedenkt om Emmen een economisch vitale stad, met hoogwaardige vestigingslocatie en een hechte sociale samenhang, die werkt biedt aan wie dat zoekt te laten zijn. Voor ons zou bijvoorbeeld het wederom van kracht laten worden van de IPR regeling voor de tuinbouw daarvan een goed voorbeeld zijn.

Vanuit de BDU economie zullen wij € 100.000 inzetten voor de projecten Werkoffensief Emmen, hetgeen jaarlijks zal leiden tot een toename van het aantal banen met 100. (middenkader)

Structuurversterking Emmen door ontwikkeling kansrijke sectoren

De door TNO/Inro uitgevoerde SWOT analyse omvat een denk-kader voor de structuurversterking Emmen door ontwikkeling kansrijke sectoren.

Toerisme/vrije tijdsindustrie

Wij zien toerisme/recreatie als een kansrijke sector.

Wij stellen ons tot doel om het recreatief toeristisch product in de regio Emmen te versterken.

Het belang van het verder vergroten van het toeristisch marktaandeel is evident. Deze kansrijke sector draagt bij aan de economische structuurversterking, een toename van de werkgelegenheid en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat.

De inzet is vooral gericht op het verhogen van het aantal overnachtingen in de regio Emmen. Het ontwikkelen van de verblijfsrecreatie levert naar verwachting de grootste bijdrage aan het versterken van het toeristisch marktaandeel. Door het stimuleren van een gevarieerd aanbod van verblijfsrecreatieve voorzieningen zal naar verwachting het jaarlijks aantal overnachtingen toenemen met 75.000 in 2010.

Om ook daadwerkelijk meer toeristen/recreanten aan te trekken en vast te houden is het noodzakelijk het totale toeristisch/recreatieve product Emmen op een hoger schaalniveau te brengen.

Dit alles heeft tot doel om het betreffende aantal arbeidsplaatsen in de sector recreatie en toerisme een toename te realiseren van 300 in het jaar 2006.

Wij zetten in op de volgende activiteiten:

- A. Ontwikkelen van aantrekkelijke arrangementen
- B. Versterken stedelijk/cultureel klimaat
- C. Voldoende aantrekkelijke hotelaccommodatie
- D. Meer en betere promotie
- E. Toeristische producten onder een noemer

F. Ondernemers ondersteunen/stimuleren

G. Aparte strategie richting Duitsland

H. Beleid dat inspeelt/anticipeert op nieuwe initiatieven

I. Koppeling met het evenementenbeleid

Distributie-activiteiten

De A 37 en de aansluiting op de Emslandlinie vormen een belangrijke stimulans.

Distributie-activiteiten kunnen zich gaan ontwikkelen tot een nieuwe economische specialisatie van Emmen.

Distributie activiteiten hebben veel behoefte aan ruimte, die in Emmen ruimschoots beschikbaar is.

Tuinbouw

Voor tuinbouwactiviteiten kan sprake zijn van magneetwerking.

De tuinbouw in het Westland en andere tuinbouwgebieden in het Westen staat onder grote druk van de oprukkende verstedelijking. Honderden, zo niet duizenden hectares aan tuinbouwactiviteiten zullen in de komende jaren moeten worden uitgeplaatst uit de Randstad.

Dat kan kansen bieden aan Emmen.

Onze inzet is gericht op snelle uitgifte van gronden in het nieuwe tuinbouwgebied Rundedal. Een gebied met een grootte van 160 ha.

De vuistregel is dat een hectare tuinbouwgebied 5 directe- en 1 indirecte arbeidsplaats oplevert. Belangrijk voor de ontwikkeling/uitgifte van gronden is, naast een uitstekende Emmense acquisitie, ondersteuning door het Rijk waarbij wij denken aan het van toepassing verklaren van de IPR regeling tuinbouwbedrijven.

Kennisdiensten

De kennisdiensten (bank- en verzekeringswezen en zakelijke diensten) vormen de belangrijkste speler op de kantorenmarkt. Voor zakelijke diensten wordt in Emmen tot 2020 een groei van enkele duizenden arbeidsplaatsen verwacht.

Voor Emmen wordt een "natuurlijke" ontwikkeling van nieuwbouw van kantoren verwacht van 3.000 m² per jaar. Dat is in lijn met ontwikkeling in de laatste tien jaar. Van de BDU economie zullen wij € 50.000 inzetten voor het werken aan de kansrijke sectoren.

Omschrijving	Totale kosten	Gemeente	Provincie	Rijk BDU	Rijk overig	Europese Unie	Derden
150 hectare herstructurering bedrijventerrein Bargermeer fase2	30.000.000	3.251.100		1.068.900	5.000.000 (nb)	12.000.000 (nb)	8.680.000 (nb)
Haalbaarheidsstudie Herstructurering tuinbouwcentra Kl.veen en Erica	45.000	45.000					
Businessplan tuinbouw	45.000	45.000					
Kaderstellingen ICT stimuleringsbeleid/Vraag-Bundelingstrajecten	94.000	54.000		35.000			
Nationaal digitaal bedrijvenloket	25.000	10.000		15.000			
Benchmark	136.000	136.000					
Plan trace (inclusief plantrace Rondweg-Noord)	200.000	100.000		100.000			
Jaarlijks opzetten trajecten, incl. werkoffensief	30.195.000	30.095.000		100.000			
Jaarlijkse afspraken plaatsingsbedrijf + gesubs. banen	70.565.000	70.565.000					
Jaarlijks opzetten trajecten nieuwe doelgr.	3.000.000	3.000.000					
Platform callcenters	30.000	30.000					
Structuurversterking Emmen door ontwikkeling kansrijke sectoren	560.000	350.000	150.000	50.000			
Totaal	134.880.000	107.681.100		1.368.900	5.000.000	12.000.000	8.680.000

- Nb: – Zeer voorlopige inschatting TOP gelden EZ € 5.000.000
 – Zeer voorlopige inschatting Europese subsidie € 9.000.000
 – Zeer voorlopige inschatting Kompas gelden € 8.680.000

Bijlage

Op aanvraag te verstrekken:

Geraadpleegde beleidsstukken

- Strategienota 2020
- Kadernota GSB (tot 2010)
- Collegeprogramma (tot 2006)\

- Woonbelevingsonderzoek
- Benchmark Economie
- Emmen is onze opgave
- Statische gegevens gemeente Emmen
- Milieu beleidsplan
- Woonplan
- Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
- Bereikbaarheidsprofiel Noord Nederland
- Meerjarenprogramma Jeugdbeleid
- Toeristisch, Recreatief OntwikkelingsProgramma
- Wijkontwikkelingsplannen Emmen Revisited
- Gebiedsontwikkelingsplannen
- Steden Jaarboek
- Politie-monitor
- Beleidskader BKB "leren in Emmen"
- Beleidsplan huisvestingsvoorzieningen Onderwijs
- Meerjarig programma jeugdbeleid
- Beleidskader Brede School
- Nota Maatschappelijke opvang
- Notitie verslavingszorg

“Meerjaren Ontwikkelings
Programma 2005 - 2009”
is een uitgave van de gemeente Emmen

Tekst
GSB-bureau, gemeente Emmen

Grafische vormgeving
Centrale Repro, gemeente Emmen

032751